

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **dziennikarstwo i komunikacja społeczna**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet Zielonogórski
w Zielonej Górze**

Data przeprowadzenia wizytacji: **23-24 marca 2021 roku**

Warszawa, 2021

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	14
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	23
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	30
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	34
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	37
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	39
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	42
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	46
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	49
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	53
5. Załączniki:	53
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	53
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego	55

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Igor Borkowski - członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Katarzyna Smyk – ekspert PKA
2. Patrycja Serafin – ekspert PKA ds. studenckich
3. Amadeusz Przezpolewski – sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna prowadzonym na Uniwersytecie Zielonogórskim w Zielonej Górze została przeprowadzona w dniach 23-24 marca 2021 roku z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2020/2021. Wszczęcie postępowania nastąpiło w roku akademickim 2019/2020. Zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej ocena została przeprowadzona zdalnie. Poprzednia wizytacja odbyła się w dniu 4 listopada 2015 roku i miała charakter powtórnej oceny instytucjonalnej. Uchwałą nr 24/2015 roku Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej wydało dla Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Zielonogórskiego w Zielonej Górze, na którym prowadzony był oceniany kierunek, ocenę pozytywną. Wówczas spośród przyjętych przez Polską Komisję Akredytacyjną ośmiu kryteriów oceny instytucjonalnej sześć uzyskało ocenę „w pełni”, to znaczy kryteria odnoszące się do: strategii rozwoju, wewnętrznego systemu zapewnienia jakości, celów i efektów kształcenia na studiach doktoranckich i podyplomowych oraz systemu ich weryfikacji, prowadzenia badań naukowych, współpracy krajowej i międzynarodowej, oraz przepisów wewnętrznych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia. Ocena kryteriów odnoszących się do zasobów kadrowych, materialnych i finansowych oraz systemu wsparcia studentów i doktorantów została podtrzymana na poziomie „znacząco”.

Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego PKA z raportem samooceny przekazanym przez władze Uczelni. Zespół odbył także spotkania organizacyjne w celu omówienia kwestii w nim przedstawionych, spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni oraz szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji. Zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej odbył wszystkie przewidziane w harmonogramie spotkania, przeprowadził hospitację zajęć dydaktycznych, jak też dokonał oceny wybranych prac dyplomowych i etapowych. Zespół otrzymał materiały poglądowe, spotkał się z reprezentantami Jednostek. Podczas spotkania podsumowującego zespół oceniający przekazał Władzom Uczelni informacje dotyczące dalszych etapów postępowania oceniającego.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	dziennikarstwo i komunikacja społeczna	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	językoznawstwo (dyscyplina wiodąca; 55 % punktów ECTS) nauki o komunikacji społecznej i mediach (35 % punktów ECTS) nauki o polityce i administracji (10 % punktów ECTS)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów; 180 punktów ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	brak praktyk w programie studiów	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	broker informacji pisanie kreatywne	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	67	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1830	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	112	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	98	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	68	-

Nazwa kierunku studiów	dziennikarstwo i komunikacja społeczna	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia II stopnia	
Profil studiów	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	językoznawstwo (dyscyplina wiodąca; 77 % punktów ECTS) nauki o komunikacji społecznej i mediach (23 % punktów ECTS)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry; 120 pkt. ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	brak praktyk w programie studiów	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	komunikacja rozszerzonej rzeczywistości dziennikarstwo internetowe	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	15	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	990	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	60	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	68	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	48	-

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna na Uniwersytecie Zielonogórskim są zgodne z założeniami ujętymi w obowiązującej, aczkolwiek nieaktualnej strategii rozwoju Uniwersytetu Zielonogórskiego do 2020 roku przyjętą uchwałą Senatu UZ 19 grudnia 2012 (prace nad nową strategią trwają od listopada 2020 roku). Wpisują się w misję Uczelni, którą jest m.in. wyrównywanie szans regionu lubuskiego i jego mieszkańców w rozwoju, wzmacnianie jego potencjału intelektualnego, gospodarczego i artystycznego poprzez kształcenie najwyższej jakości kadr oraz prowadzenie wysokiej jakości badań naukowych. W obszarze kształcenia – jednym z trzech obszarów, w jakich realizowane są cele strategiczne UZ – koncepcja i cele kształcenia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna odnoszą się do działań nr 4, 7 i 8, które wskazują na „Dostosowanie profilu absolwenta do potrzeb rynku”, „Rozwijanie osobowości studentów, pobudzanie ich kreatywności, wyrabianie umiejętności samodzielnego zdobywania i uzupełniania wiedzy, pracy w zespole” oraz „Budowa społeczeństwa informacyjnego i obywatelskiego”. Koncepcja kształcenia na tym kierunku mieści się także w misji UZ nakierowanej na specyfikę regionu. Misją Uczelni jest również rozwijanie multidyscyplinarnych kierunków badań i kształcenia, łączących m.in. nauki społeczne i humanistyczne (s. 7 strategii), a do takich kierunków studiów zalicza się oceniany kierunek.

Koncepcja i cele kształcenia na studiach dziennikarskich w UZ nie mieszczą się w pełni w dyscyplinach, do których kierunek został przyporządkowany. Są to dyscypliny: *językoznawstwo* (I stopień przypisany w 55%; II stopień – w 77%), *nauki o komunikacji społecznej i mediach* (I stopień – w 35%, II stopień – w 23%) oraz *nauki o polityce i administracji* (I stopień – w 10%). Niedostosowanie koncepcji i celów kształcenia do dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, przejawia się na kilku płaszczyznach.

Po pierwsze, kierunkowe efekty uczenia się zaplanowane dla I i II stopnia odnoszą się przede wszystkim do *nauki o komunikacji i mediach*, nie zaś do *językoznawstwa*. W zakresie wiedzy na przykład dla I stopnia są to następujące kluczowe efekty w zakresie wiedzy, posiadające pokrycie w największej liczbie zajęć i grup zajęć: KD1_W01 ma podstawową wiedzę z zakresu nauki o mediach i komunikacji społecznej oraz ich przedmiotowej i metodologicznej specyfice, a także miejscu w systemie innych nauk (pokrycie w 16 zajęciach i grupach zajęć). KD1_W02 zna podstawową terminologię z zakresu nauk o mediach i komunikacji w języku polskim (pokrycie w 18 zajęciach); KD1_W04 ma uporządkowaną wiedzę obejmującą teorię, metodologię, techniki i narzędzia badawcze z zakresu nauk o komunikacji społecznej i mediach (pokrycie w 15 zajęciach); KD1_W09 ma podstawową wiedzę z zakresu dziedzin traktujących o problemach społeczno-humanistycznych i ich wpływu na poszerzanie wiedzy z medioznawstwa i komunikacji (w szczególności socjologii, psychologii, filozofii, ekonomii, językoznawstwa itp.) (pokrycie w 11 zajęciach); KD1_W10 ma podstawową wiedzę z zakresu komunikowania interpersonalnego i społecznego, rozumie najważniejsze uwarunkowania procesów komunikowania (ich wielowymiarowość, wielopłaszczyznowość i ewolucję itp.) (pokrycie w 12 zajęciach). Dla II stopnia kluczowymi efektami uczenia się związanymi z wiedzą są: KD2_W01 zna

i rozumie w pogłębiony sposób specyfikę przedmiotową i metodologiczną z zakresu nauki o mediach i komunikacji społecznej, ich najnowsze osiągnięcia i kierunki rozwoju (pokrycie w 13 zajęciach lub grupach zajęć); KD2_W05 ma pogłębioną wiedzę o relacjach między elementami systemu komunikowania społecznego oraz między tym systemem i jego otoczeniem (pokrycie w 6 zajęciach); KD2_W11 ma pogłębioną wiedzę obejmującą metodologię, techniki i narzędzia badawcze z zakresu medioznawstwa i studiów nad komunikacją (pokrycie w 6 zajęciach); KD2_W15 ma pogłębioną wiedzę na temat znaczenia języka w kształtowaniu przekazów medialnych oraz rozróżnia wyznaczniki interakcji, interaktywności oraz strategii językowych wykorzystywanych w wypowiedziach publicznych (pokrycie w 8 zajęciach). Kierunkowe efekty uczenia się nie odzwierciedlają zatem przyporządkowania obu stopni studiów do dyscypliny językoznawstwo, zwłaszcza drugiego stopnia – w blisko 80% ECTS przyporządkowanego do tej dyscypliny.

Po drugie, szereg wątpliwości wzbudza przyporządkowanie w 10% ECTS studiów I stopnia do *nauk o polityce i administracji*. Sylwetka absolwenta studiów I stopnia zakłada, że „absolwent jest także wyposażony w podstawową wiedzę z zakresu nauk społeczno-politycznych (funkcjonowania współczesnego społeczeństwa, istoty podstawowych zjawisk życia politycznego i gospodarczego; struktury i funkcji wybranych instytucji społecznych)”. Należy stwierdzić, że wiedza jedynie podstawowa nie daje tu szansy na wykształcenie specjalisty w zakresie *nauk o polityce i administracji*, przygotowanego do działalności badawczej, do czego zobowiązuje przyporządkowanie kierunku do danej dyscypliny. Kolejny problem to fakt, że w doborze zajęć w harmonogramie studiów nie zapewniono przygotowania w zakresie *nauk o polityce i administracji* – harmonogram studiów zawiera jedynie wykład *administracja publiczna* (30 g, 4 punkty ECTS, egzamin). Następnie należy zwrócić uwagę, że wśród kierunkowych efektów uczenia się dotyczących *nauk o polityce i administracji* znalazł się następujący: „KD1_W05 ma podstawową wiedzę o współczesnych systemach politycznych w Polsce i na świecie oraz zna relacje i zależności między nimi”, oraz po części dwa w zakresie umiejętności: „KD1_U10 posiada umiejętności interpretacji i integrowania wiedzy z zakresu zjawisk społecznych, kutrowych, politycznych, ekonomicznych właściwych dla dziennikarstwa i komunikacji społecznej”, „KD1_U11 rozumie przyczyny i potrafi analizować aktualne wydarzenia społeczne i polityczne na świecie, w Polsce i w regionie”. Jak wykazuje analiza sylabusów zajęć dla I stopnia, do wymienionego efektu kierunkowego KD1_W05 w zakresie wiedzy – więc kluczowego dla studiów o profilu ogólnoakademickim – odnoszą się treści programowe tylko trzech zajęć. Dla wykładu *administracja publiczna* efekt uczenia się sformułowano adekwatnie: „student zna najważniejsze fakty i procesy społeczne w zakresie historii świata, narodu i państwa polskiego o raz regionu ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń najnowszych (XX i XXI wieku)”. Niemniej jedno zajęcia i jeden efekt uczenia się nie zapewnią uzyskania specjalistycznej wiedzy. Drugimi zajęciami, których zaplanowane efekty uczenia się odnoszą się do KD1_W05, jest *PR i marketing polityczny* (30 godzin wykładu, 30 godzin ćwiczeń, egzamin, 7 punktów ECTS). Efekty dla tych zajęć (w sumie jest ich pięć) sformułowano w sposób, który wskazywałby na realizację KD1_W05, jak też zacytowanych KD1_U10, KD1_U11 i brzmią one: „student ma wiedzę o współczesnych systemach politycznych w Polsce i na świecie oraz zna relacje i zależności między nimi”, „student potrafi wyjaśnić elementy rynku politycznego, jego aktorów oraz zależności między nimi”, „student potrafi prognozować procesy i zjawiska polityczne z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi, właściwych dla studiowanego kierunku”. Nazwa zajęć oraz zapisane w sylabusie cele i treści zajęć nie odpowiadają tym efektom uczenia się. Czytamy bowiem, że celami zajęć są: „Wiedza: zapoznanie studentów z podstawowymi technikami z zakresu public relations i marketingu politycznego z perspektywy praktycznej, metod i narzędzi

najczęściej stosowanych w działalności PR. Umiejętności: przygotowanie studenta do efektywnego wykorzystania wiedzy w zakresie organizowania działań PR i marketingu politycznego w mediach, instytucjach społecznym i innych organizacjach. Kompetencje: czynne uczestnictwo w życiu medialno-politycznym.” Trzecie – i ostatnie zajęcia, których sylabus deklaruje osiągnięcie efektu kierunkowego dotyczącego *nauk o polityce i administracji* (KD1_W05) to zajęcia do wyboru *teatr radiowy i sceniczny w ujęciu krytycznym* (30 godzin ćwiczeń, 2 ECTS) gdzie czytamy: „Student ma świadomość dotyczącą błędów popełnianych w krytyce teatru, jak i świadomość walorów zogniskowanych wokół oryginalnych koncepcji i narracji krytycznoradiowych i krytycznoteatralnych”, zaś „Celem zajęć jest wykształcenie u studenta nawyków krytycznego mówienia i pisania na temat sztuki radiowej i teatralnej”. W sumie więc należy stwierdzić, że cele, koncepcja i program kształcenia na I stopniu ocenianego kierunku nie zapewniają merytorycznie przygotowania studentów do działalności badawczej w zakresie *nauk o polityce i administracji*, jak też formalnie nie zapewniają uzyskania przez studenta 10% punktów ECTS – czyli 18 punktów ECTS w ramach kształcenia na tym kierunku. Koncepcja i cele kształcenia nie są więc adekwatnie przyporządkowane do dyscyplin, do których kierunek został przyporządkowany.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna na UZ wiążą się z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których kierunek został przyporządkowany. W kształceniu studentów biorą udział przede wszystkim pracownicy Instytutu Filologii Polskiej UZ na czele z językoznawcami, specjalizującymi się w mediolingwistyce, aksjolingwistyce, stylistyce i pragmatyce językowej, genologii medialnej oraz w nauce o komunikowaniu w aspekcie językoznawczym. W mniejszym stopniu są to także literaturoznawcy IFP, zajmujący się badaniami kulturowymi i antropologicznymi oraz wiedzą o współczesnej kulturze medialnej i zagadnieniami edytorstwa. Regularnie publikują, biorą udział w projektach badawczych, prowadzą szereg periodyków i serii wydawniczych związanych głównie z językoznawstwem. W 2013 roku została powołana pracownia dziennikarstwa, która skupia się na językoznawczych aspektach problematyki komunikowania masowego, dyskursu medialnego i funkcjonujących w nim różnorodnych form gatunkowych, strategii retorycznych czy odmian stylistycznych. Drugą jednostką UZ, której badania związane są z ocenianym kierunkiem studiów, jest Instytut Nauk o Polityce i Administracji, skupiony na badaniach z zakresu komunikowania politycznego oraz kultury organizacji publicznych.

Z obserwacji rynku pracy wynika wprowadzanie na kierunku kolejnych specjalności, którymi są: *broker informacji* oraz *kreatywne pisanie* na I stopniu oraz *komunikacja rozszerzonej rzeczywistości* oraz *dziennikarstwo internetowe* na II stopniu. Lista interesariuszy zewnętrznych (redakcji prasowych, radiowych, telewizyjnych) ogranicza się do rynku lokalnego, nie jest zbyt pokaźna. Interesariuszami wewnętrznymi, prócz studentów i ich organizacji, są Media Akademickie UZ (rozgłośnia radiowa, telewizja internetowa, internetowy portal uniwersytecki), których działalność wykracza poza środowisko akademickie. Wśród różnorodnych form współpracy między osobami odpowiedzialnymi za jakość kształcenia na ocenianym kierunku, studentami, wykładowcami i wymienionymi redakcjami nie istnieje współpraca nakierowana na kształtowanie koncepcji, celów i harmonogramu zielonogórskich studiów dziennikarskich, nie jest ona zatem również w żaden sposób sformalizowana. Nie wykazano też przykładów realnego wpływu interesariuszy zewnętrznych na cele i koncepcję kształcenia oraz wykazano minimalny wpływ studentów w tym zakresie (ograniczony do usunięcia z programu praktyk w oparciu o ankiety przeprowadzone w kwietniu 2018 roku; nie potwierdzono

np. konsultacji zmian z samorządem studentów itp.). Dlatego rekomenduje się sformalizowanie i urealnienie udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w kształtowanie koncepcji kształcenia, celów i harmonogramu studiów ocenianego kierunku.

Koncepcja i cele kształcenia studiów dziennikarskich I stopnia, opisane w załączniku nr 1 do uchwały nr 442 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 29 maja 2019 r., i II stopnia, opisane w załączniku nr 1 do uchwały nr 443 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 29 maja 2019 r. nie uwzględniają nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikających stąd uwarunkowań. Rekomenduje się zaprojektowanie i wdrożenie uzupełnień w tym zakresie.

Zgodność koncepcji kształcenia i efektów uczenia się z profilem ogólnoakademickim nie jest jednoznaczna. W opisie koncepcji kształcenia, jak też w sylwetce absolwenta, dominuje nachylenie praktyczne na przygotowanie do zawodu dziennikarza, „związane z wyposażeniem absolwentów w uniwersalne umiejętności przydatne na rynku pracy” (I stopień). Stwierdzono też dla I stopnia studiów, że „podstawowym celem kształcenia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna jest wyposażenie absolwenta w wiedzę teoretyczną i umiejętności umożliwiające wykonywanie pracy zawodowej dziennikarza w mediach masowych oraz wykonywanie zawodów związanych z dziedziną szeroko rozumianej komunikacji społecznej (rzecznik prasowy, menedżer public relations, pracownik reklamy i promocji) [...]”. Taki zapis lepiej pasowałby do opisu profilu praktycznego studiów, podczas gdy dla ocenianego kierunku przyjęto profil ogólnoakademicki. Dla II stopnia sylwetkę absolwenta zakresłono w pierwszej części: „dzięki zajęciom teoretycznym absolwent uzyskuje pogłębione kompetencje z zakresu wiedzy i metodologii medioznawstwa, dziennikarstwa i komunikacji społecznej, a także podbudowę kulturoznawczą, wspartą o podstawy prawa autorskiego i psychologii społecznej”. Mogłoby się wydawać, że sugeruje to nachylenie badawcze, podczas gdy w drugim zdaniu powraca wątek praktyczny, nastawiony na przygotowanie do zawodu: „daje mu to możliwości zawodowe wykraczające poza dziennikarstwo, ułatwiające realizowanie się w szeroko pojętej komunikacji społecznej, np. w zawodzie rzecznika prasowego, specjalisty ds. kontaktów z mediami czy researchera”.

Kierunkowe efekty uczenia się na I stopniu wskazują w zakresie wiedzy (efekty nr 1-4) kładą nacisk na wiedzę teoretyczną, niezbędną do prowadzenia działalności naukowej. Osoba posiadająca kwalifikacje I stopnia posiada bowiem wiedzę z zakresu nauki o mediach i komunikacji społecznej oraz ich przedmiotowej i metodologicznej specyfice, a także miejscu w systemie innych nauk; zna terminologię z zakresu nauk o mediach i komunikacji w języku polskim; terminologię z zakresu nauk o mediach i komunikacji w wybranym języku obcym; ma wiedzę obejmującą teorię, metodologię, techniki i narzędzia badawcze z zakresu medioznawstwa i studiów nad komunikacją. Wśród efektów dotyczących umiejętności znalazł się efekt o symbolu KD1_U06 i treści: „prowadzi na poziomie podstawowym pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego lub kierownika zespołu”. Z listy efektów dotyczących kompetencji znika jednak ten element badawczy, a wraca nastawienie na pracę dziennikarza i podobne zawody: „KD1_K03 potrafi aktywnie uczestniczyć w pracy zespołowej, współpracować z członkami grup, organizacji i instytucji medialnych; KD1_K05 profesjonalnie, twórczo i z wytrwałością realizuje zadania związane z wykonywaniem zawodu dziennikarza i pracą w instytucjach medialnych”. Wśród kierunkowych efektów uczenia się sformułowanych dla II stopnia w zakresie wiedzy przeważają zapisy dotyczące metodologii, specjalistycznej terminologii itp., co by dawało podstawy do zgodności takiego kierunku studiów z profilem ogólnoakademickim.

Temu profilowi odpowiadałyby również zapisy efektów uczenia się w zakresie umiejętności: „KD2_U06 potrafi formułować i analizować problemy badawcze, dobierać metody i narzędzia ich rozwiązania, syntetyzować różne idee i punkty widzenia z wykorzystaniem wiedzy z nauki o mediach i komunikacji społecznej; KD2_U07 posiada umiejętność samodzielnego proponowania rozwiązania konkretnego problemu w komunikowaniu społecznym oraz przeprowadzenia procedury wyboru optymalnego rozstrzygnięcia”. Analiza sylabusów pod kątem efektów uczenia się pokazuje wyraźnie nachylenie – tak dla I i II stopnia studiów – na umiejętności badawcze, czyli dominuje zdobywanie wiedzy, znajomość i rozumienie pojęć teoretycznych, umiejętności analizowania zebranego materiału różnego typu oraz przyczyn i przebiegu różnego typu procesów czy zjawisk. Rekomenduje się harmonizację dokumentów dotyczących studiów pod względem wyraźnego, jednoznacznego przypisania do profilu ogólnoakademickiego.

Analiza kierunkowych efektów uczenia się i efektów przypisanych do zajęć i grup zajęć wskazuje na ich zasadniczą niezgodność z koncepcją kształcenia. Niezgodność ta polega na tym, że efekty kierunkowe wyraźnie eksponują i faworyzują zakres nauk o mediach i komunikacji, pomijając lub w najlepszym wypadku marginalizując językoznawstwo, co zarazem jest niezgodne z przyporządkowaniem kierunku do dyscyplin, o czym szczegółowo pisano wcześniej. Tymczasem zaś w sylabusach odnajdujemy większość zajęć dedykowanych analizom języka mediów pod różnym kątem i to jest odzwierciedlone w efektach uczenia się dla większości kluczowych zajęć i grup zajęć. Z drugiej strony, dla *seminarium magisterskiego* – więc dla zajęć, podczas których powstaje rozprawa wieńcząca proces kształcenia – zaplanowano osiągnięcie wiedzy z zakresu nauk o mediach i komunikacji społecznej, przemilczając dyscyplinę wiodącą, czyli językoznawstwo: „student zna i rozumie w pogłębiony sposób specyfikę przedmiotową i metodologiczną z zakresu nauki o mediach i komunikacji społecznej, ich najnowsze osiągnięcia i kierunki rozwoju”. Z tych powodów rekomenduje się dostosowanie kierunkowych efektów uczenia się do przyjętej koncepcji kształcenia i przyporządkowania dyscyplinowego.

Ponadto, dla I stopnia efekty uczenia się, tak kierunkowe, jak i w sylabusach, nie są zgodne z 6. poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. Zapisano bowiem konsekwentnie, że student „ma podstawową wiedzę”, „zna podstawową terminologię” lub że „zna podstawowe metody” (np. w ponad połowie efektów dot. wiedzy), podczas gdy charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6 mówią o zaawansowanym stopniu wiedzy. Ważne dla 6 poziomu PRK fundamentalne dylematy pojawiają się w szczątkowej formie dopiero wśród efektów uczenia się na II stopniu, jednakże nie dotyczą cywilizacji, ale są one ograniczone do dylematów związanych z wykonywaniem zawodu dziennikarza i specjalisty w komunikowaniu społecznym, jak też znalazły się w grupie efektów związanych z kompetencjami społecznymi (KD2_K05). Nie są to dylematy złożone ani nietypowe, ani nie przewidziano, by student II stopnia posiadał umiejętność innowacyjnego wykonywania zadań służących sprostaniu tym dylematom. Jak stwierdzili autorzy koncepcji kształcenia, ich ideą jest w rzeczy samej wyposażenie studentów w podstawowe kompetencje językowe, zapewniające sprawne posługiwanie się polszczyzną w mowie i piśmie, co ponownie pokazuje niedostosowanie efektów uczenia się koncepcji kształcenia do właściwych poziomów PRK. Przedmiotowe efekty uczenia się powielają wskazane niedostatki efektów kierunkowych, co również uniemożliwia przygotowanie studenta do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscyplin, do których kierunek został przyporządkowany, jak też do pracy dziennikarskiej. Stwierdza się więc niezgodność efektów uczenia się z właściwymi poziomami Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Poza tym efekty uczenia się uwzględniają komunikowanie się w języku obcym, co znalazło odzwierciedlenie w specyficznych zapisach, dedykowanych temu zakresowi dla studiów I stopnia: „KD1_U17 potrafi na poziomie podstawowym porozumiewać się w wybranym języku obcym z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie dziennikarstwa i komunikacji społecznej” oraz „KD1_U18 ma umiejętności językowe (wybrany język) w zakresie dziennikarstwa i komunikacji społecznej zgodnie z wymaganiami określonymi na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”; dla studiów II stopnia: „KD2_W03 zna na poziomie rozszerzonym terminologię z zakresu nauk o mediach i komunikacji w wybranym języku obcym”, „KD2_U10 ma umiejętności językowe w zakresie dziennikarstwa i komunikowania społecznego zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”. Biorą one pod uwagę również w wystarczającym wymiarze kompetencje społeczne, tak te niezbędne w prowadzeniu działalności naukowej, jak i niezbędne w wykonywaniu zawodu dziennikarza i zawodów pokrewnych. Są też w zadowalającym stopniu zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, jak też z zakresem działalności naukowej prowadzonej na Uczelni w tych dyscyplinach.

Sformułowane w sylabusach efekty uczenia się są – mimo wyżej wskazywanych uchybień – sformułowane w różnym stopniu szczegółowości. Pozytywnie należy ocenić uczelniany system linkowania treści kierunkowego efektu uczenia się w sylabusach zamieszczonym na stronie Uczelni, co pozwala błyskawicznie zweryfikować zgodność efektów na tych dwóch poziomach. Formatka ta nie wymaga zaś od nauczycieli akademickich określania, czy formułowany przez nich efekt należy do kategorii wiedzy, umiejętności czy kompetencji społecznych, a z czym wiąże się kolejny problem. Zastanawia bowiem, że wykładowcy ocenianego kierunku nie zawsze jako pierwszy/pierwsze podają efekty uczenia się w zakresie wiedzy, a zaczynają od kompetencji społecznych lub umiejętności. Powoduje to w sumie zacieranie się specyfiki programowanych efektów uczenia się.

W przeważającej liczbie przypadków wykładowcy w sylabusach podają tylko jeden efekt wiedzy, podczas gdy mamy do czynienia z kierunkiem o profilu ogólnoakademickim, więc spodziewać by się trzeba większego nastawienia na przyswojenie przez studentów wiedzy niezbędnej do prowadzenia badań naukowych. W sylabusach niekiedy również sformułowano efekty uczenia się w zbyt małej liczbie np. 3 dla jednych zajęć (np. *komunikacja w internecie, projektowanie i obsługa stron WWW*, zajęcia humanistyczne: *mity i religie świata*, zajęcia do wyboru: *komizm językowy dawniej i dziś*). Dodatkowo, bardzo często są one sformułowane zbyt ogólnikowo, co utrudnia – jeśli nie uniemożliwia – stworzenie systemu ich weryfikacji, np. dla zajęć *komunikacja w internecie* zaplanowano efekty uczenia się: „ma po głębszą wiedzę o komunikacji w Internecie”, „posiada umiejętność związane z komunikowaniem w Internecie” (zapis oryginalny), „posiada kompetencje społeczne związane z komunikacją w Internecie”. Dla zajęć *rodzaje dziennikarstwa I (dziennikarstwo społeczne i obywatelskie)* zaplanowano tylko jeden efekt dotyczący wiedzy i w dodatku ujęto go w sposób ogólnikowy i mało specyficzny dla kierunku studiów: „ma poszerzoną wiedzę o sposobach pracy dziennikarza obywatelskiego” – jakby miał się uczyć o sposobach pracy dziennikarza zamiast o istocie dziennikarstwa obywatelskiego. Efekt ten uzupełnia kolejny dotyczący umiejętności, mało konkretny i nieodnoszący się do zajęć: „posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w komunikowaniu społecznym, rozszerzoną o krytyczną analizę skuteczności i przydatności stosowanej wiedzy”; i dwa efekty kompetencyjne: „posiada rozbudowany warsztat dziennikarski, w tym w zakresie dziennikarstwa społecznego i obywatelskiego” oraz „prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy

związane z wykonywaniem zawodu dziennikarza obywatelskiego”, z których pierwszy powinien raczej być przypisany do umiejętności. Dla *podstaw badań medioznawczych* ogólnikowo zapisano efekt dot. wiedzy, który raczej odpowiadałby zajęciom na temat bardziej generalny: „ma pogłębioną wiedzę na temat teorii i poglądów dotyczących komunikowania społecznego”. Również tautologicznie i mało precyzyjnie zapisano efekt z kategorii wiedzy dla zajęć *rozszerzona rzeczywistość*: „Student posiada pogłębioną wiedzę na temat rzeczywistości rozszerzonej”. Jeszcze inny typ usterki znajdujemy w sylabusach zajęć językoznawczych, których efekty uczenia się nie uwzględniają odniesień do kierunku dziennikarstwa i komunikacji społecznej np. *wybrane aspekty frazeologii polskiej*: „Student ma uporządkowaną wiedzę z zakresu wiedzy o strukturze współczesnego języka polskiego (gramatyka, pisownia, wymowa), ze szczególnym uwzględnieniem frazeologii” oraz „Student zna środki stylistyczne, retoryczne i erytyczne o raz zasady użyć środków językowych w zachowaniach publicznych w mowie i piśmie”. Podobnie, bez odniesień do specyfiki kierunku, pozostawiono efekty w przypadku zajęć do wyboru: *komizm językowy dawniej i dziś*: „student dysponuje podstawową wiedzą, obejmującą terminologię, teorię i metodologię dotyczącą kategorii komizmu językowego; student potrafi samodzielnie wyszukiwać, analizować, selekcjonować, wykorzystywać językowe środki i struktury tekstowe związane z komizmem językowym; student jest otwarty na nowe formy językowo-kulturowe i umie obserwować ciągłość zjawisk językowych w historycznej polszczyźnie”. W sylabusie lektoratu języka obcego nowożytnego na I stopniu nie uwzględniono żadnego efektu uczenia się z kategorii kompetencji społecznych. Uwagę zwracają w kilku sylabusach efekty uczenia się na jeszcze inny sposób nieprecyzyjne, niespecyficzne i nie dają podstaw do stworzenia systemu ich weryfikacji: „Student ma specjalistyczną wiedzę z zakresu wybranej specjalności” lub „Student potrafi wykorzystywać specjalistyczną wiedzę do organizowania działań związanych z wybraną specjalnością” (np. *teoria informacji, rozszerzona rzeczywistość*). W związku z powyższym rekomenduje się korektę efektów uczenia się w sylabusach w celu uzyskania uporządkowania w zakresie efektów w kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, jak też specyficznych dla kierunku i danych zajęć, umożliwiających stworzenie systemu ich weryfikacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna na Uniwersytecie Zielonogórskim są zgodne ze strategią Uczelni, w ograniczonym zakresie mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunek został przyporządkowany. Kierunkowe efekty uczenia się zaplanowane dla I i II stopnia odnoszą się przede wszystkim do *nauki o komunikacji i mediach*, nie zaś do *językoznawstwa*, zaś szereg wątpliwości wzbudza przyporządkowanie w 10% ECTS studiów I stopnia do *nauk o polityce i administracji*. Koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku wiążą się z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których kierunek został przyporządkowany. Nie dostrzeżono natomiast realnego wpływu interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych na cele i koncepcję kształcenia. Koncepcja ta i cele nie uwzględniają nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikających stąd uwarunkowań.

Zgodność koncepcji kształcenia i efektów uczenia się z profilem ogólnoakademickim nie jest jednoznaczna, gdyż w opisie koncepcji kształcenia jak też w sylwetce absolwenta dominuje nachylenie

praktyczne na przygotowanie do zawodu dziennikarza, podczas gdy analiza sylabusów pod kątem efektów uczenia się pokazuje wyraźnie nachylenie – tak dla I i II stopnia studiów – teoretyczne. Kierunkowe efekty uczenia się i efekty przypisane do zajęć i grup zajęć wskazują na zasadniczą niezgodność ich z koncepcją kształcenia: efekty kierunkowe wyraźnie eksponują i faworyzują zakres *nauk o mediach i komunikacji*, pomijając lub w najlepszym wypadku marginalizując *językoznawstwo*, podczas gdy dla większości kluczowych zajęć i grup zajęć zaplanowano efekty uczenia się dedykowane analizom języka mediów pod różnym kątem. Efekty uczenia się dla I i II stopnia studiów, tak kierunkowe, jak przedmiotowe, nie są zgodne odpowiednio z poziomami 6. i 7. Polskiej Ramy Kwalifikacji. Efekty uczenia się uwzględniają komunikowanie się w języku obcym. W sylabusach zdegradowane są często efekty dotyczące wiedzy, a całość efektów często nie jest wystarczająco specyficzna dla kierunku i danych zajęć, co uniemożliwia stworzenie systemu ich weryfikacji.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. niedostosowania kierunkowych efektów uczenia się do przyjętej koncepcji kształcenia i przyporządkowania dyscyplinowego;
2. niedostosowania efektów uczenia się odpowiednio do poziomów 6. i 7. PRK.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się dostosowanie koncepcji i celów kształcenia do dyscyplin, do których kierunek został przyporządkowany.
2. Zaleca się dostosowanie efektów uczenia się odpowiednio do poziomu 6. i 7. PRK.
3. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe są tylko po części zgodne z efektami uczenia się i tylko po części uwzględniają aktualny stan metodyki badań w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Należy zauważyć, że treści programowe w przeważającej większości odpowiadają aktualnemu stanowi wiedzy i metodyki dyscypliny *językoznawstwo*, a w mniejszym stopniu – metodyce i aktualnemu stanowi badań w zakresie *nauki o komunikacji społecznej i mediach*, a dokładniej – nie odpowiadają aktualnej metodyce kształcenia dziennikarzy. Te dwa zakresy musimy rozdzielać, gdyż – jak pisano wcześniej – w przypadku ocenianego kierunku studiów problematyczne i niejasne jest przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych. Tak samo rzecz się ma z rozumieniem słowa zawód, przyjętego dla efektów uczenia się i w sylwetce absolwenta: profil ogólnoakademickim studiów każe przyjąć, że pod pojęciem zawodu kryje się badacz mediów, zaś sylwetka absolwenta i opis

koncepcji kształcenia nawiązują do idei profilu praktycznego i przez słowo zawód rozumie dziennikarza. Takie rozgraniczenie pojęciowe pomoże w dalszej kolejności mówić o treściach programowych na zielonogórskich studiach dziennikarstwa i komunikacji społecznej.

Generalnie zatem harmonogram studiów, cele kształcenia podczas zajęć i efekty uczenia się przypisane do nich, merytorycznie wiążą się w przeważającej większości z dyscypliną *językoznawstwo*, bez odwołania do *komunikacji społecznej, mediów i dziennikarstwa*. Dla przykładu na I stopniu na 24 zajęcia tzw. modułu ogólnego (które zostają po odjęciu *wychowania fizycznego, seminariów, języków obcych, zajęć do wyboru itp.*), 8 zajęć dotyczy *polszczyzny, nauki o języku* i są to: *język w mediach, twórcze pisanie, gatunki dziennikarskie / redakcja tekstów dziennikarskich, stylistyka dziennikarska, kultura wypowiedzi dziennikarskiej, dykcja i emisja głosu, współczesna polszczyzna, podstawy retoryki i erystyki*. Do tej listy należy dodać zajęcia w nazwie nie nawiązujące do językoznawstwa, ale w treściach programowych – już tak. Na przykład dla zajęć *nauka o komunikowaniu* cel zajęć ujęto w trzy punkty, z których drugi i trzeci odnoszą się stricte do *językoznawstwa*, nie zaś do *nauk o komunikacji społecznej i mediach*: „1. Zdobyć podstawowej wiedzy o komunikowaniu; poznanie terminologii z zakresu nauki o komunikowaniu; 2. Zdobyć umiejętności analizy wypowiedzi pod względem komunikacyjnym; zdobyć umiejętności rozpoznawania cech językowych wypowiedzi; 3. Zdobyć świadomości poglądów z zakresu komunikowania; zrozumienie roli języka w przekazie komunikacyjnym”. Na przykład dla zajęć na II stopniu *komunikacja polityczna dawniej i dziś* zaplanowano, że „Główny nacisk zostanie położony na diagnozę celów komunikacji politycznej, analizę językowych właściwości tekstów politycznych, identyfikację komunikacyjnych strategii, rekonstrukcję zdeterminowanych ideologicznie wizji świata, dotarcie do politycznej wyobraźni”. Na przykład dla zajęć *nazwy własne w mediach* „Zasadniczym celem jest uzyskanie przez studentów wiedzy z określonej dziedziny językoznawstwa – onomastyki, a także sposobów jej funkcjonowania w mediach. Rozważania teoretyczne zostaną wzbogacone analizami różnego typu onimów (np. antroponimów, toponimów, chrematonimów)”. Występują zatem treści programowe odpowiadające w przeważającej mierze kształceniu w zakresie polszczyzny w mediach, języka mediów, stylistyki języka w mediach, kultury języka, historii języka, etyki werbalnych wypowiedzi dziennikarskich. Analiza stanu faktycznego daje podstawę do stwierdzenia, że na ocenianym kierunku kształci się badacza polszczyzny w mediach, nie zaś – dziennikarza. I ocena treści programowych pod kątem przygotowania badacza języka w mediach (włącznie z wieloma tzw. zajęciami do wyboru) będzie pozytywna, zaś ocena treści programowych pod kątem przygotowania do zawodów związanych z dziennikarstwem i komunikowaniem społecznym już pozytywna być nie może. Dlatego rekomenduje się zaprojektowanie treści kształcenia adekwatnie do przyjętej koncepcji kształcenia, z urealnieniem udziału dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach.

Należy zwrócić uwagę na specjalności, jakie są oferowane na I stopniu: *broker informacji* oraz *kreatywne pisanie*, zaś na II stopniu: *komunikacja rozszerzonej rzeczywistości* oraz *dziennikarstwo internetowe*. Dobór zajęć w harmonogramie studiów oraz przypisane im treści programowe, widoczne w sylabusach sugerują, że tak realizowane specjalności nie przyczynią się ani do kompleksowego wykształcenia ani badacza, ani praktyka. Dla przykładu zajęcia *teksty użytkowe* na specjalności *kreatywne pisanie* pokazują nastawienie na podstawowe, a nie na specjalizacyjne językoznawcze treści stylistyczno-poprawnościowe, bez odniesień do praktyki dziennikarskiej: „1. Style funkcjonalne współczesnej polszczyzny. 2. Środki stylistyczne. 3. Poprawność stylistyczna tekstu – wybór odmian stylistycznych i środków wypowiedzi. 4. Ogólne zasady językowo-stylistycznego opracowania tekstów

użytkowych. 5. Cechy dobrego stylu, błąd językowo-stylistyczny. 6. Etyka i estetyka tekstów. 7. Kompozycja i spójność tekstu. 8. Układ graficzny tekstu (zasady i normy edytorskie). 9. Stylistyka tekstów urzędowych, naukowych, popularnych (np. poradniki, przewodniki, kalendarze, sztabuchy, reklamy). 10. Korekta językowo-stylistyczna”. *Warsztaty pisania prozy/warsztaty pisania poezji*: „Celem zajęć jest rozwijanie technik kreatywnego pisania oraz zapoznanie studenta z wybranymi tendencjami w najnowszej poezji polskiej”, co sugeruje zajęcia historycznoliterackie, i co potwierdzała tematyka kolejnych zajęć: „1. Tendencje w najnowszej poezji polskiej. 2. Techniki twórczego myślenia. 3. Ocena i wartościowanie tekstów współczesnych. 4. Literatura i poezja konkretna. 5. Formy regularne w poezji współczesnej. 6. Środki stylistyczne - tradycja i nowatorstwo. 7. Grafomania i sposoby jej rozpoznawania”. Na specjalnościach zastanawiają również zajęcia np. *wprowadzenie do kreatywnego pisania* czy *narratologia*, *komunikacja w internecie*, *rzeczywistość rozszerzona w literaturze spekulatywnej* – z korzyścią dla jakości kształcenia byłoby realizowanie ich w formach wymagających aktywności studentów. Treści programowe dla specjalności komunikacja nowej rzeczywistości w zasadzie odnoszą się do wiedzy o współczesnej kulturze (popkultura, nowe media, „wiedza z obszaru komunikacji człowiek-komputer-człowiek”, literatura, mem), nie stanowią podstaw ogólnego rozeznania w problematyce rozszerzonej rzeczywistości.

Warto nadmienić, że sylwetka absolwenta II stopnia nie odnosi się do zagadnień rozszerzonej rzeczywistości, choć taką specjalność studenci otrzymują w ofercie. Sylwetka absolwenta I stopnia nadmienia o przygotowaniu do pracy jako menedżer public relations, podczas gdy w harmonogramie studiów jak też w treściach kształcenia incydentalnie pojawiają się problemy PR w ramach zajęć *PR i marketing polityczny*, zauważa się więc brak zajęć dedykowanych PR. Podobnie, sylwetka absolwenta studiów II stopnia zapowiada, że studia przygotowują do pracy w charakterze rzecznika prasowego oraz specjalisty *social mediów*, a tymczasem w programie studiów II stopnia nie uwzględniono zajęć dotyczących rzecznictwa prasowego ani mediów społecznościowych. Pojawiają się zaś zajęcia *literatura dla dzieci i młodzieży*, które nie są przydatne ani dla badacza polszczyzny w mediach, ani dla dziennikarza. Poświęca się aż 30 godzin ćwiczeń na zajęcia *komunikacja memowa*, w 4 semestrze II stopnia – 30 godzin ćwiczeń na zajęcia ogólnokulturowe *media i kultura*, jak też – w 3 semestrze na zajęcia teatrologiczno-filmoznawcze *film i teatr w dziennikarstwie*. Inne zajęcia, które również liczą 30 godzin ćwiczeń (3 ECTS) i budzą wątpliwości to *wprowadzenie do studiów wyższych / życie kulturalne miasta i regionu*. Treści programowe oferowane w ich ramach w zasadzie należą do obowiązków opiekuna roku czy studentów zrzeszonych w samorządzie i kołach studenckich („Specyfika studiów licencjackich na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna (koncepcja i program studiów) oraz organizacja kształcenia na Uniwersytecie Zielonogórskim i Wydziale Humanistycznym (zasady wyboru specjalności; formy zaliczania zajęć w obrębie danego kierunku; zasady punktacji ECTS; regulamin studiów); organizacja Uniwersytetu Zielonogórskiego i Wydziału Humanistycznego; zapoznanie z Biblioteką Uniwersytecką; programy krajowej i międzynarodowej wymiany studentów (Erasmus, MOS T i inne); koła naukowe i organizacja życia studenckiego (m.in. samorząd studencki) na Uniwersytecie Zielonogórskim”).

Układ zajęć na II stopniu w porównaniu z I powtarza nieco treści, na co zwrócili uwagę również studenci podczas wizytacji. Na przykład *współczesna polszczyzna* na I stopniu i *tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny* na II stopniu; *stylistyka dziennikarska* na I stopniu oraz *stylistyka praktyczna* na II stopniu. Zajęcia *prawo autorskie* z II stopnia powtarzają treści zajęć *wprowadzenie do studiów wyższych/życie kulturalne...* z I stopnia. Na II stopniu należy oczekiwać zajęć wprowadzających wiedzę

na zaawansowanym poziomie, a tymczasem pojawiają się zajęcia ze słowem *podstawy* w tytule: *podstawy badań medioznawczych, wprowadzenie do kreatywnego pisania*. Również w sylabusach innych zajęć zdarzają się odwołania do wprowadzenia, jak w przypadku *teorii informacji*: „celem podstawowym zajęć jest wprowadzenie studenta w zakres wiedzy teoretycznej, dotyczącej teorii informacji”.

Należy zwrócić uwagę na niedostosowanie treści programowych do tytułu zajęć, co pojawia się w wielu sylabusach, jak w przypadku nadmienionych już *Tekstów użytkowych* czy *Warsztatów pisania prozy/warsztatów pisania poezji*. Innym przykładem są zajęcia na specjalności broker informacji *dezinformacja w świecie współczesnym*, o których w sylabusie czytamy: „Głównym celem kursu jest zaprezentowanie wartości informacji internetowej w ogóle, a zwłaszcza dezinformacji, a przede wszystkim jej źródeł, rozmiaru i form, ale również innych cech danych rozpowszechnianych w cyberprzestrzeni, które mogą wpływać na nieporozumienia (zamierzone, przypadkowe?) pomiędzy autorami i ich odbiorcami”, co wynika z efektów uczenia się dla tych zajęć i jest sformułowane poprawnie. Tymczasem jednak zakres tematyczny został określony w sposób nieadekwatny do takich założeń, z odwołaniem do literatury staropolskiej i oświecenia oraz kwestie poprawnościowo-językowe: „Śledzenie i identyfikacja (zespołowa – skoncentrowana na temacie dotyczącym literatury staropolskiej i oświecenia oraz indywidualna – poświęcona dowolnemu problemowi wybranemu przez studenta) danych cyfrowych (publikowanych w cyberprzestrzeni), które okazują się niewłaściwe ze względu na ich braki, brak kompetencji piszących, niedoskonałości itp.”. Zajęcia *stylistyka praktyczna (teksty perswazyjne mówione i pisane)* w zakresie treści odnoszą się przede wszystkim do języka perswazji i manipulacji. W niektórych sylabusach również treści programowe określone zostały za ogólnikowo np. na I stopniu w przypadku zajęć *technologia informacyjna*: „Programy komputerowe i ich funkcje, możliwości. Cyfrowe przetwarzanie danych jako narzędzie efektywnej pracy”. Czasami w celach zajęć wpisano spodziewane efekty uczenia się z podziałem na kategorię wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych (np. *rodzaje dziennikarstwa II (dziennikarstwo śledcze i interwencyjne)*); zajęcia humanistyczne: *główne nurty kultury światowej i polskiej XX i XXI wieku*). Koniecznością jest zatem korekta programu studiów, sylwetki absolwenta oraz treści kształcenia w ramach zajęć i grup zajęć tak, by zapewniały uzyskanie wszystkich efektów uczenia się.

Harmonogram studiów na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna w UZ przewiduje, że liczba punktów ECTS konieczna dla uzyskania efektów uczenia się na I stopniu wynosi 180 punktów ECTS w ciągu 6 semestrów, a na II stopniu – 120 punktów ECTS w ciągu 4 semestrów, przy czym dla każdego roku przypisano równomiernie 60 punktów ECTS, zaś dla każdego semestru – 30 punktów ECTS. Udział zajęć z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia i studentów kształtuje się - zgodnie z wymaganiami – na poziomie połowy punktów ECTS i wynosi 112 punktów ECTS na I stopniu i 60 punktów ECTS na II stopniu, niezależnie od specjalności. Jest on szczegółowo szacowany w sylabusach i zmniejsza się równomiernie w programie studiów, co pozwala studentowi w ostatnim semestrze zająć się indywidualną pracą na seminarium dyplomowym. Dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie efektów uczenia się. Sekwencji zajęć nie zaplanowano zbyt konsekwentnie pod kątem systematycznego poszerzania przez studentów wiedzy i umiejętności. Na przykład na specjalności *dziennikarstwo internetowe* na II stopniu *warsztaty dziennikarstwa internetowego* wprowadzono dopiero w ostatnim semestrze. Program studiów obejmuje w wymaganym zakresie zajęcia i grupy zajęć związane z prowadzoną na Uczelni działalnością badawczą (I stopień – 98 ECTS, II stopień – 72 ECTS).

Program studiów nie obejmuje zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Wybór zajęć fakultatywnych na I stopniu oszacowano niezależnie do wybranej specjalności na 68 punktów ECTS dla I stopnia i 48 punktów ECTS dla II stopnia, co stanowi odpowiednio – 38% i 40% punktów ECTS i jest właściwe. Student, chcąc kształtować indywidualnie swoją ścieżkę kształcenia, ma do wyboru w zależności od osobistych preferencji sześć 30-godzinnych ćwiczeń w I stopniu studiów, jak też specjalność, proseminarium i seminarium dyplomowe, a w zależności od kompetencji językowych - *translatorium tekstów specjalistycznych*. Na II stopniu, prócz specjalności, seminariów i czterech 30-godzinnych zajęć ćwiczeniowych wybieranych pod kątem własnych zainteresowań, dobiera również język nowożytny w zależności od kompetencji językowych. Kształtowaniu indywidualnej ścieżki służą również zajęcia w mniejszych liczebnie grupach seminaryjnych. Nie widać znacznej różnicy w liczebności grup konwersatoriów (nie mniej niż 25), ćwiczeń (nie mniej niż 25) i laboratoriów (15-20 osób), dlatego wprowadzanie laboratoriów przy tak nielicznych rocznikach, jak na ocenianym kierunku, nie ma wpływu na zindywidualizowanie kształcenia. Studenci mogą skorzystać z indywidualnej organizacji studiów (IOS), stanowiącą ważną formę wsparcia dla osób pracujących, sprawujący opiekę nad dzieckiem czy w trudnych sytuacjach losowych oraz dla studentów z niepełnosprawnościami, optymalizując formę kształcenia i dostosowując ją do indywidualnych potrzeb wynikających z niepełnosprawności oraz do osób z problemami zdrowotnymi (np. przebywających w szpitalu). Największe wątpliwości budzi oferowanie dokładnie tych samych specjalności na I i II stopniu dla ocenianego kierunku i zarazem dla kierunku filologia polska oraz dla kierunku literatura popularna i kreacje światów gier. Pod znakiem zapytania stawia to specyfikę i poziom kształcenia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna. Choć władze IFP podkreślają, że ocenianemu kierunkowi dedykowana jest specjalność *broker informacji* na I stopniu oraz *dziennikarstwo internetowe* na II stopniu, a studenci innych kierunków mogą z nich korzystać jako dodatkowej opcji, to nie jest to jasno zaznaczone na stronach internetowych poświęconych ofercie specjalności dla studentów kierunków prowadzonych przez IFP. Sprawia to, że jak dotąd zawsze obie proponowane specjalności się zawiązywały, bowiem nawet gdy z dziennikarstwa niewiele osób chciało z którejś skorzystać, to wówczas np. dopełniali grupę studenci filologii. Studenci podkreślali pomoc, jakiej w procesie decyzyjnym co do wyboru specjalności udzielają im wykładowcy. Dodają jednak, że niekiedy nie są im przekazywane listy wszystkich dostępnych do wyboru zajęć, a zajęcia z tego zakresu są im narzucane (np. *mit i religie świata*, *kamień w kulturze* oraz *filozofia umysłu*). Po rozpoczęciu semestru studenci poprzez dziekanat mogą zmienić swój wybór, ale woleliby pełną listę znać od początku i wybierać z rzeczywistego zestawu zajęć fakultatywnych, oferowanego w danym semestrze. Rekomenduje się wdrożenie działań służących urealnieniu wpływu studentów na kształtowanie własnej ścieżki kształcenia poprzez umożliwienie im rzeczywistego wyboru zajęć fakultatywnych.

Sylabusy ujmują informacje o bilansie nakładu pracy studenta zgodnie z przyjętym na UZ ujednoliconym systemem informatycznym o nazwie SylabUZ i dzielą nakład pracy studenta na godziny kontaktowe (udział w zajęciach, konsultacjach, egzaminie itp.) oraz samodzielną pracę studenta (przygotowanie do: zajęć, kolokwium, egzaminu, studiowanie literatury, przygotowanie pracy pisemnej, projektu, prezentacji, raportu, wystąpienia itp.). Wykazują również liczbę punktów ECTS z podziałem na zajęcia z udziałem i bez udziału nauczyciela akademickiego. Generalnie te szacunki dotyczące nakładu pracy studenta są w miarę poprawne. Odnosząc się jednak do szczegółów, czasem może zastanawiać, czemu przy okazji 30 godzin ćwiczeń zakończonych pracą pisemną przewidziano

dodatkowe 15 godzin tzw. kontaktowych (np. *język w mediach* – 5 punktów ECTS); przy 30 godzinach ćwiczeń zakończonych zaliczeniem z oceną przewidziano dodatkowe 20 godzin z udziałem nauczyciela akademickiego (*wprowadzenie do studiów wyższych/życie kulturalne miasta i regionu* – 3 punkty ECTS); przy 30 godzinach wykładu zakończonego egzaminem przewidziano dodatkowe 20 godzin z udziałem nauczyciela (*komunikacja w Internecie* – 4 punkty ECTS), lub przy 30 godzinach wykładu zakończonego egzaminem ujęto dodatkowe 15 godzin z udziałem wykładowcy (*mit i religie świata* – 5 punktów ECTS). Można też się zastanawiać, czemu *seminarium magisterskiemu* w ostatnim semestrze II stopnia przyporządkowano 14 punktów ECTS (podczas gdy w semestrach 1-3 są po 2 ECTS), co dawałoby po około 30 godzin pracy tygodniowo i jest mało realne. Jak też, czemu zajęciom niezwiązanym ani z dyscyplinami, do których przyporządkowano kierunek, ani z kształceniem dziennikarzy, jak *mit i religie świata* przypisuje się aż 5 punktów ECTS. W sumie doprowadza to do wniosku, że w wielu przypadkach przeszacowano liczbę punktów ECTS lub oszacowano niewłaściwie nakład pracy studenta z udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia.

Na kierunku stosuje się różnorodne i specyficzne metody kształcenia, których dobór nie zapewnia pełnego osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Są to metody podające obok poszukujących i metod aktywizujących studenta do samodzielnej pracy, wszystkie w szerokim zróżnicowaniu, służą osiągnięciu zarówno efektów w zakresie wiedzy, jak i umiejętności. Prócz metod klasycznych, jak na przykład wykłady i dyskusje w wielu uwspółcześnionych wariantach, nauczyciele stosują też metody nowocześniejsze, jak burza mózgów, mapy myśli, testy poznawcze, symulacje, drama, gry dydaktyczne, metaplan. Szczególną uwagę przykładają się do metody projektów, które są sukcesywnie rozłożone w ciągu całych studiów, jak też do metod sprzyjających rozwojowi kompetencji społecznych (m.in. konieczność współpracy w grupach), starając się rozpoznać indywidualne potrzeby, zainteresowania i ograniczenia studentów, by efektywniej stymulować ich do samodzielnego pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Wykładowcy dysponują również szeregiem pomocy dydaktycznych, jak prezentacje, narzędzia TIK, materiały audiowizualne. Praca w formach laboratoriów i seminariów (czy, jak napisano w jednym z sylabusów, w systemie „mistrz – uczniowie”) – pod warunkiem podniesienia poziomu merytorycznego zajęć zgodnie z wymaganiami dla profilu ogólnoakademickiego – stwarza szansę przygotowania studentów do prowadzenia działalności naukowej, w tym również z zastosowaniem zaawansowanych technik informatycznych, którym są dedykowane osobne zajęcia, ale też które są wykorzystywane w ramach wielu zajęć lub grup zajęć. Na ocenianym kierunku stosowane są też metody i techniki kształcenia na odległość w formie zajęć dydaktycznych, dyżurów i konsultacji, w trybie synchronicznym w godzinach wyznaczonych planem zajęć z wykorzystaniem aplikacji GSuite (Google Classroom, Google Meet). Jednakże są one stosowane w minimalnym, podstawowym wymiarze, dominują metody podające, aktywizacja studentów jest znikoma, nauczyciele akademicy są przygotowani w podstawowym zakresie do prowadzenia zajęć. Studenci zwrócili zarazem uwagę na potrzebę rozwiązania problemu poprowadzenia w wersji online zajęć kształcących umiejętności praktyczne, jak warsztaty dziennikarstwa radiowego czy telewizyjnego, które bardzo sobie cenią i z których nie chcieliby rezygnować. Rekomenduje się korektę programu studiów pod kątem sukcesywnego poszerzania przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Rekomenduje się również wdrożenie sposobów prowadzenia zajęć - zwłaszcza zajęć warsztatowych - kształtujących umiejętności praktyczne, w takiej formie, by studenci mogli osiągnąć wszystkie wymagane efekty uczenia się.

Studia I stopnia zapewniają 120 godzin lektoratu języka nowożytnego, jak też 30 godzin laboratorium *translatorium tekstów specjalistycznych*, co – zważywszy na treści oraz zróżnicowane i nowoczesne metody kształcenia, może zapewnić uzyskanie kompetencji językowych na poziomie B2 ESOKJ. Zarazem na studiach II stopnia na naukę języka obcego przewidziano tylko jedno zajęcie, lektorat języka obcego nowożytnego w wymiarze jedynie 30 godzin (3 punktów ECTS, zakończony egzaminem), co nie umożliwia uzyskania kompetencji językowych na poziomie B2+ ESOKJ. Rekomenduje się uzupełnienie wymiaru lektoratu do wielkości realnie zapewniającej uzyskanie przez studenta na II stopniu odpowiednich kompetencji językowych. Warto zauważyć, że uchwała nr 86 Senatu UZ z dnia 16 grudnia 2020 roku w sprawie wytycznych dotyczących tworzenia studiów oraz projektowania i uchwalania programów studiów w pkt 1 mówi o przyjęciu przez Uczelnię wymagania minimum 30 godzin zajęć w zakresie nauki języków obcych w przypadku II stopnia, więc można dla zapewnienia jakości kształcenia przyjąć również większy wymiar lektoratu. Jeden ze studentów przekazał informację o zwolnieniu go z lektoratu na I stopniu na podstawie wysokiej oceny z egzaminu maturalnego na poziomie rozszerzonym, choć władze IFP nie potwierdzają istnienia uczelnianych zasad regulujących takie praktyki, zaś z informacji dostępnych na stronie Uniwersyteckiego Centrum Kształcenia Językowego wynika, że na II stopniu studiów “z uczestnictwa w lektoracie oraz z egzaminu może być zwolniony student, który posiada zewnętrzny certyfikat poświadczający znajomość języka obcego”. W przypadku takiego zwolnienia, Uczelnia nie oferuje w zamian wykorzystania tych godzin zajęć innego języka obcego. Stąd rekomendacja, by rozpatrzyć takie wątpliwości i zaprojektować ich regulację.

W programie studiów obowiązującym od roku 2019/2020 nie ujęto praktyk. Praktyka była obowiązkowa w harmonogramie studiów I stopnia w 4 semestrze, realizowanym do rekrutacji na rok akademicki 2018/2019, więc po raz ostatni tę praktykę studenci odbywali w zimowym semestrze 2020/2021 (19 osób; praktyka ze względów pandemicznych przesunięta na 5 semestr). Efekty uczenia się zaplanowane do osiągnięcia przez studentów nie tyczą w swej istocie działań właściwych dla zawodu dziennikarza. Nie są też specyficzne dla ocenianego kierunku, gdyż dotyczą – jak ramowe programy praktyk wskazują – praktyk dla wszystkich studentów z wydziału, wybierających daną specjalność, nie zaś studentów dziennikarstwa. Syllabus wskazuje na to, że dokumentacja i opinia opiekuna praktyk są sposobami weryfikacji efektów uczenia się i zapewniono możliwość odniesienia się szczegółowo do każdego efektu uczenia się. Miejsca odbywania praktyk jak i kwalifikacje opiekunów praktyk z ramienia praktykodawców, z którymi Uczelnia współpracuje, zapewniają uzyskanie przez studentów tych efektów. Liczba punktów ECTS przypisanych dla praktyk oszacowana jest na wystarczającym poziomie: 3 punktów ECTS dla 30 godzin (syllabus nie wyszczególnia zróżnicowania nakładu pracy studenta w ramach praktyk). Zapewniono zarazem możliwość odbywania praktyk zdalnych w lutym 2021 roku w związku z obostrzeniami pandemicznymi, choć praktyki te odbyły się w jednym miejscu – w uczelnianym radiu Index. Studentom zaproponowano jeden okres odbywania praktyki i wspólnego opiekuna, co uniemożliwiało studentom zdobycia umiejętności w stałym kontakcie z opiekunem. Dokumentacja odbycia tych praktyk pokazuje, że dzienniki praktyk zostały skopiowane, zawierają - podobnie, jak większość dzienników praktyk odbywanych w innych miejscach - ogólnikowe informacje, niepozwalające stwierdzić, co student robił w czasie praktyki i na ile były to działania zapewniające praktyczne przygotowanie do pracy dziennikarskiej.

W kwietniu 2018 roku przeprowadzono wśród studentów ankietę, w której ¾ studentów opowiedziało się za likwidacją obowiązkowych praktyk (nie przedłożono notatki z tej ankiety ani informacji szczegółowej na temat pytań ankiety, grupy respondentów - czy pytano np. studentów, którzy jeszcze

nie mieli praktyk itp.). Ostatecznie praktykę usunięto z programu studiów, argumentując to kilkoma powodami: Instytut uznał ją za zbyt zinstytucjonalizowaną; studenci mieli krytykować praktykę i stwierdzać, że czują się zmuszani do odbywania praktyk, których nie chcą realizować; studentom miał nie odpowiadać termin wakacyjny praktyk, gdyż chcieli ten czas poświęcić na pracę zarobkową; ich zdaniem w ramach praktyk mieli nie otrzymywać zadań na miarę adeptów dziennikarstwa. Obecnie praktyki nie są obowiązkowe. Żadnego z tych powodów, podawanych przez pracowników IFP i Wydziału, nie można uznać za merytorycznie uzasadniony koncepcją kształcenia i założonymi efektami uczenia się.

Tymczasem przedstawiciele otoczenia zewnętrznego wyrażają przekonanie, że praktykowanie jest kluczowym elementem kształcenia dziennikarza, o usunięciu praktyk z programu studiów nie była z nimi konsultowana. Studenci z kolei wyrażają zaniepokojenie i czują się zdezorientowani, gdyż jeszcze parę tygodni przed wizytacją otrzymali informację o spotkaniu organizacyjnym w sprawie praktyk, choć nie było jasne w momencie rozpoczynania studiów, czy mają praktyki odbywać; informacja o spotkaniu zniknęła po kilku dniach, studenci też nie mają wiedzy o tym, czy w programie ich studiów są praktyki. Studenci, którzy odbyli praktyki we wcześniejszych latach, jednogłośnie wskazują na ogromną potrzebę praktyk i pokazują wiele korzyści, jakie dzięki praktykom zyskali, tak podnosząc swoje umiejętności i kompetencje, jak i zyskując zatrudnienie. Starsi studenci wskazują na pomoc wykładowców, przedłożenie listy instytucji, gdzie można było odbyć praktyki. Natomiast przeważają informacje, że studenci organizowali sobie praktyki "we własnym zakresie", na przykład w formie płatnych umów o pracę z daną instytucją, a następnie starali się, by zaliczono im je jako obowiązkowe praktyki w ramach studiów, co każdorazowo wiąże się z odpowiednim podaniem do dziekana i wydziałowej koordynatorki praktyk. Takie stanowisko istnieje na Wydziale Humanistycznym od roku akademickiego 2018/2019. Zajmuje się on organizacją całości praktyk niezależnie od kierunku studiów, przy współpracy (nieformalnej) z dawnymi kierunkowymi koordynatorami praktyk, od koncepcji i wzorów dokumentów, po spotkania organizacyjne i zaliczanie praktyk. Wcześniej takie zadania wypełniali instytutowi koordynatorzy praktyk.

Uczelnia wskazuje na alternatywne sposoby zdobywania przez studentów praktycznych umiejętności, niemniej jednak systemowa, metodycznie przygotowana praktyka, realizowana z odpowiednim systemem weryfikacji efektów uczenia się, zapewniłaby podniesienie jakości kształcenia w zakresie przygotowania do działalności w zawodzie dziennikarza. Nieuwzględnienie praktyk w programie studiów ocenianego kierunku jest w sumie dojmującym brakiem. Dla przykładu, z powodu tego braku nie są możliwe w pełni do osiągnięcia przez studentów I stopnia takie kierunkowe efekty uczenia się, jak: KD1_U05 "posiada podstawowe umiejętności z zakresu warsztatu dziennikarskiego z uwzględnieniem specyfiki i podstawowych różnic między poszczególnymi mediami", KD1_U09 "potrafi wypowiadać się jako reprezentant instytucji, organizacji społecznej w mowie i piśmie uwzględniając różne narzędzia marketingu, promocji i reklamy", KD1_K08 "dostrzega problemy etyczne i moralne w pracy dziennikarza i działalności medialnej oraz postępuje zgodnie z ogólnymi i przyjętymi w tym zakresie zasadami etycznymi". Rekomenduje się więc korektę harmonogramu i włączenie do niego praktyk w celu urealnienia kształcenia przygotowującego do pracy na rynku mediów i zapewnienia uzyskania wszystkich efektów uczenia się.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na nauczanie i uczenie się oraz na ocenę efektów uczenia się, weryfikację i przekazanie przez

wykładowców informacji zwrotnej studentom. Można jedynie podnieść wątpliwość czy ostatni semestr nie jest zbyt przeładowany – obejmuje w sumie 240 godzin, cztery zaliczenia z ocenami i jeden egzamin, co może powodować, że student będzie zbyt obciążony zajęciami, podczas gdy powinien zajmować się pracą licencjacką. W planie tygodniowym zajęć dla pierwszego roku I stopnia w roku akademickim 2020/2021 zaplanowano wolny piątek kosztem zajętych poniedziałku, wtorku i zwłaszcza środy. Są to trzy dni kolejno z zajęciami do 20.00, zaczynające się pierwszego dnia o 11.30, drugiego – o 8.00, zaś trzeciego o 9.45, zostawiając tego dnia tylko pięć kwadransowych przerw między zajęciami. Sugerowałoby to zbyt duże obciążenie studentów i niepozostawianie im dość czasu na regenerację i przygotowanie się do zajęć. Studenci nie zgłaszają jednak problemów z przeciążeniem zajęciami.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe są tylko po części zgodne z efektami uczenia się i tylko po części uwzględniają aktualny stan metodyki badań w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Program studiów, cele kształcenia podczas zajęć i efekty uczenia się przypisane do nich, merytorycznie wiążą się w przeważającej większości z dyscypliną *językoznawstwo*, bez odwołania do *komunikacji społecznej, mediów i dziennikarstwa*. Nie wszystkie informacje zawarte w sylwetkach absolwentów znajdują odzwierciedlenie w programie studiów i odwrotnie. Dobór zajęć w programie studiów oraz przypisane im treści programowe, widoczne w sylabusach, sugerują, że tak realizowane specjalności nie przyczynią się ani do kompleksowego wykształcenia ani badacza, ani praktyka. Układ zajęć na II stopniu w porównaniu z I stopniem powtarza część treści. Wielu zajęć dotyczy problem niedostosowanie treści programowych do nazwy zajęć.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, nie w pełni umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. W wielu przypadkach przeszacowano liczbę punktów ECTS lub oszacowano niewłaściwie nakład pracy studenta z udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia. Student ma częściową możliwość indywidualnego kształtowania swojej ścieżki kształcenia, choć formy zajęć i zaliczeń są dostosowywane do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami.

Metody kształcenia nie są w wystarczającym zakresie zorientowane na studentów, nie dość motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. Nie umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności nie umożliwiają przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności ani nie zapewniają nabycia umiejętności niezbędnych do pracy na rynku mediów.

Znaczącym brakiem, uniemożliwiającym odpowiednie kształcenie absolwenta kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczne, jest również nieuwzględnienie praktyk w programie studiów ocenianego kierunku.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz na ocenę efektów uczenia się, weryfikację i przekazanie przez wykładowców informacji zwrotnej studentom.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. nieprawidłowego oszacowania w harmonogramie studiów nakładu pracy studenta mierzonego punktami ECTS;
2. nieprawidłowego oszacowania w sylabusach nakładu pracy studenta w ramach zajęć i grup zajęć, mierzonego punktami ECTS;
3. harmonogram zajęć nie umożliwia osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów uczenia się;
4. treści kształcenia zaplanowane dla zajęć i grup zajęć nie zapewniają uzyskania przez studentów wszystkich efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się oszacowanie w harmonogramie studiów nakładu pracy studenta mierzonego punktami ECTS, zgodnie z zasadami.
2. Zaleca się oszacowanie w sylabusach nakładu pracy studenta w ramach zajęć i grup zajęć, mierzonego punktami ECTS, zgodnie z zasadami.
3. Zaleca się zaprojektowanie i wdrożenie harmonogramu studiówtak, by zapewniały uzyskanie przez studentów wszystkich efektów uczenia się.
4. Zaleca się zaprojektowanie i wdrożenie treści kształcenia w ramach zajęć i grup zajęć tak, by zapewniały uzyskanie przez studentów wszystkich efektów uczenia się. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki i rekrutacja na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste i selektywne. Rekrutacja na oba stopnie odbywa się poprzez stronę internetową Uczelni, gdzie opublikowane są zestawy uchwał i załączników w dziale „Akty prawne” (a tym – aktualna uchwała w sprawie określenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia wyższe w roku akademickim 2020 /2021), jak też kalendarz rekrutacji, formularze do pobrania i wymagane dokumenty, jakie kandydat ma dostarczyć. Załącznik nr 5 do uchwały uszczegóławia zasady rekrutacji na wszystkie kierunki studiów prowadzone na Wydziale Humanistycznym UZ, w tym – na oceniany kierunek. Rekrutacja na I stopień odbywa się na zasadach zamieszczonych w przepisach ogólnych i o przyjęciu na studia decyduje pozycja kandydata na liście rankingowej, sporządzona na

podstawie ocen wyliczonych wg wzoru ogłoszonego w w/w załączniku (w ramach ustalonego limitu). W postępowaniu brane są pod uwagę przedmioty: język polski oraz jeden przedmiot wybrany spośród: filozofia, historia, język obcy nowożytny, wiedza o społeczeństwie. Rekrutacja na studia II stopnia odbywa się na podstawie konkursu ocen na dyplomie ukończenia studiów wyższych w zakresie dziennikarstwa i komunikacji społecznej lub kierunku pokrewnego. Kandydat na II stopień powinien posiadać kompetencje niezbędne do podjęcia kształcenia na studiach drugiego stopnia na kierunku dziennikarskim, a także „być wyposażony w wiedzę teoretyczną na temat mediów masowych oraz komunikacji społecznej, mieć wiedzę z zakresu nauk społeczno-politycznych (funkcjonowania współczesnego społeczeństwa, istoty podstawowych zjawisk życia politycznego i gospodarczego; struktury i funkcji wybranych instytucji społecznych), posiadać umiejętność sprawnego i sprawnego posługiwania się językiem polskim w mowie i piśmie”. W załączniku tym określono również, że za kierunki pokrewne uważa się kierunki mieszczące się w obszarze nauk humanistycznych i społecznych. Opisano i opublikowano zasady przyjęcia na studia laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich, którzy uzyskują 100% punktów rekrutacyjnych z każdego przedmiotu branego pod uwagę w postępowaniu rekrutacyjnym opartym wyłącznie na konkursie świadectw. Koniecznie należy nadmienić, że – jak pokazują informacje dotyczące rekrutacji na rok akademicki 2021/2022, opublikowane na stronie internetowej Uczelni – sylwetka absolwenta np. I stopnia ocenianego kierunku jest identyczna z sylwetką absolwenta kierunku filologia polska oraz literatura popularna i kreacja światów gier, co pokazuje, że informacje przekazywane studentom nie są jednoznaczne i utrudniają wybór kierunku studiów. Stąd rekomenduje się zaprojektowanie i opublikowanie sylwetki absolwenta, uwzględniającej rzetelnie specyfikę dziennikarstwa i komunikacji społecznej UZ. Opisując warunki rekrutacji nie uwzględniono informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu, dlatego rekomenduje się uwzględnienie tych informacji w opisach warunków rekrutacji.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, jak też uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, zawiera załącznik do uchwały nr 488 Senatu UZ z dn. 24.06.2015 r. - regulamin potwierdzania efektów uczenia się na Uniwersytecie Zielonogórskim. Zapewniają one możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Regulamin przewiduje też procedurę przyjęcia na studia na podstawie wyników uzyskanych w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się i ceduje te obowiązki na odpowiednią komisję rekrutacyjną, na podstawie uchwały senatu w sprawie warunków i trybu rekrutacji na studia.

Zasady i procedury dyplomowania ujęte są w osobnym rozdziale w regulaminie studiów. W tym dokumencie określono szeroką definicję pracy dyplomowej – włączając zarazem prace licencjackie i magisterskie, inżynierskie, będące „samodzielnym opracowaniem określonego zagadnienia naukowego, artystycznego lub praktycznego albo dokonaniem technicznym lub artystycznym prezentującym ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane ze studiami na danym kierunku, poziomie i profilu oraz umiejętności samodzielnego analizowania i wnioskowania”. Definicja ta nie może być uznana za specyficzną dla ocenianego kierunku studiów, gdyż jest za szeroka i nie doprecyzowuje cech prac końcowych, charakterystycznych dla dziennikarstwa i komunikacji społecznej

na UZ. Regulamin omawia etapy procesu realizacji pracy dyplomowej, czyli zatwierdzenie tematu, przygotowanie pracy dyplomowej, termin i forma złożenie pracy dyplomowej w dziekanacie, kontrola antyplagiatowa przez promotora w jednolitym systemie antyplagiatowym (JSA), ocena pracy dyplomowej (przez promotora i recenzenta). Określa też ogólne zasady postępowania w sytuacjach zachowań nieetycznych (jak plagiat). Co do kwalifikacji promotorów i recenzentów, regulamin zakłada, że „pracę dyplomową wykonuje student pod kierunkiem wskazanego przez dziekana nauczyciela akademickiego (promotora) posiadającego co najmniej stopień naukowy doktora”. Nie zachowano tu stopniowania kwalifikacji: doktor może prowadzić zarówno prace licencjackie, jak i magisterskie. Regulamin nie zawiera zasad dotyczących stopnia naukowego recenzenta, co znaczyć może, że np. recenzentem pracy magisterskiej, pisanej pod opieką doktora, może być magister, co w sumie osłabia możliwość przygotowania w ramach seminarium studenta do prowadzenia działalności naukowej na wysokim poziomie. Uniemożliwia też właściwą weryfikację osiągniętych przez studenta efektów uczenia się na zakończenie studiów. W § 49 ust. 5 regulaminu wskazano, że „szczegółowe zasady dotyczące prac dyplomowych określa Wydziałowa Rada ds. Kształcenia”. Również obowiązująca karta oceny pracy dyplomowej, w punkcie 3.e. zawiera zapis: „zgodność pracy z wymaganiami przyjętymi na kierunku”. Tymczasem Wydział Humanistyczny ani Instytut Filologii Polskiej nie regulują dodatkowo zasad dyplomowania – obowiązują zasady ogólne zawarte w regulaminie studiów, zaś na stronie internetowej Wydziału znajdują się dodatkowo wytyczne regulujące przebieg obrony pracy dyplomowej w trybie zdanym wraz z dokumentami do wglądu i pobrania. W sumie skutkuje to znikomą specyfiką prac dyplomowych pisanych przez studentów ocenianego kierunku, zwłaszcza że studenci incydentalnie piszą prace u literaturoznawców, choć kierunek nie został przypisany do tej dyscypliny ani odniesień do tej dyscypliny nie uwzględniają kierunkowe efekty uczenia się. Rekomenduje się zaprojektowanie i wdrożenie wydziałowych, instytutowych i/lub kierunkowych procedur dyplomowania, które będą trafne, specyficzne i zapewnią potwierdzenie osiągniętych przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zostały zawarte w regulaminie studiów. Wydział Humanistyczny ani oceniany kierunek nie posiadają własnych ogólnych zasad w tym zakresie. Regulamin zawiera więc ogólne zapisy, zapewniające bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji, a także dające podstawy do równego traktowania studentów w procesie weryfikacji efektów uczenia się, w tym – studentów z niepełnosprawnościami, o czym mówi § 27 ust. 5: „za zgodą dziekana student niepełnosprawny może zdawać egzaminy w formie alternatywnej, dostosowanej do jego możliwości lub w przedłużonym czasie”. Zasady zawarte w regulaminie określają też zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej (§ 21 ust. 4, 5) tak w trakcie procesu kształcenia, jak i po jego zakończeniu. Określają też zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych (§ 31 i § 32), jak też starają się zapobiegać zachowaniom nieetycznym i niezgodnym z prawem (np. § 22 ust. 3). Regulamin studiów nie odnosi się do metod weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, stosowanych w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Jednakże problem ten na poziomie ogólnym, włącznie z gwarancją identyfikacji studenta oraz bezpieczeństwa danych osobowych, reguluje zarządzenie nr 68 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 6 maja 2020 roku w sprawie zasad przeprowadzania i zaliczeń oraz egzaminów dyplomowych na studiach wyższych, egzaminów i zaliczeń na studiach doktoranckich i w szkołach doktorskich, a także zajęć na studiach podyplomowych i realizacji obowiązkowych praktyk zawodowych w okresie czasowego zawieszenia w związku z COVID-19 kształcenia na Uniwersytecie Zielonogórskim. Zarazem brak wydziałowego

i kierunkowego dokumentu regulującego zasady weryfikacji efektów uczenia się powoduje niedostatek w zakresie systemu równego traktowania studentów w procesie jak też bezstronności i rzetelności, wiarygodność i porównywalność ocen, specyficznego dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna. Regulamin studiów w § 21 ust. 1 wskazuje bowiem, że „odpowiedzialny za przedmiot oraz prowadzący zajęcia przedstawiają studentom na początku semestru program przedmiotu i zajęć oraz zasady i sposób ich zaliczenia. Sposób zaliczenia zajęć może być zmieniony w trakcie semestru w porozumieniu ze studentami uczestniczącymi w zajęciach”. Taka elastyczność oraz zbyt ogólne zasady dotyczące całego Uniwersytetu nie gwarantują utrzymania przejrzystości systemu zasad weryfikacji efektów uczenia się. Rekomenduje się zaprojektowanie i wdrożenie wydziałowych i kierunkowych zasad weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się i oceny postępów w procesie uczenia się, włączenie z uwzględnieniem metod i technik kształcenia na odległość.

Sposoby weryfikacji osiągania przez studentów efektów uczenia się dla poszczególnych zajęć na ocenianym kierunku zostały ujęte w sylabusach zajęć, osobno dla każdego zaplanowanego efektu, co jest dobrym posunięciem ze względu na utrzymanie jakości kształcenia i transparentność procesu oceniania postępów uczenia się. Wykładowcy proponują zróżnicowane sposoby weryfikacji, np. odpowiedź ustna, praca pisemna, test, test końcowy, kolokwium, aktywność w trakcie zajęć, obserwacja i ocena aktywności na zajęciach, obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta. Generalnie jednak nie są one stosowane adekwatnie do efektów uczenia się, których osiągnięcie mają weryfikować. Najczęściej usterki dotyczą niedobrania sposobu weryfikacji dla specyfiki efektu, np. dla sprawdzenia wiedzy studenta niewłaściwie wskazano „obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta” (np. *wprowadzenie do studiów wyższych/życie kulturalne miasta i regionu; analiza dyskursu publicznego; rodzaje dziennikarstwa I (dziennikarstwo społeczne i obywatelskie); rodzaje dziennikarstwa II (dziennikarstwo śledcze i interwencyjne); rozszerzona rzeczywistość; wiedza o współczesnej polszczyźnie*; jest to jedyny sposób weryfikacji danego efektu wiedzewego dla zajęć *twórcze pisanie*). Również poprzez „aktywność w trakcie zajęć” nie może sprawdzić wiedzy (np. *język w mediach*), zaś nie można sprawdzić umiejętności za pomocą takich sposobów weryfikacji, jak „aktywność w trakcie zajęć; obserwacja i ocena aktywności na zajęciach” (np. *lektorat na I stopniu*) czy „dyskusja, obserwacja i ocena aktywności na zajęciach” (np. *analiza dyskursu publicznego; podstawy badań medioznawczych; rozszerzona rzeczywistość*). Z kolei efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych nie można zweryfikować za pomocą form odpowiednich dla sprawdzenia wiedzy: „praca pisemna” (np. *język w mediach, twórcze pisanie*); „kolokwium” (np. *mity i religie świata*); „obserwacja i ocena umiejętności praktycznych studenta” (np. *rodzaje dziennikarstwa I (dziennikarstwo społeczne i obywatelskie)*); „egzamin” (np. *prawo autorskie; komunikacja w internecie*) czy „test zaliczeniowy po ukończeniu cyklu wykładów” (*stylistyka dziennikarska*). Niekiedy w miejsce sposobu weryfikacji wpisano metodę prowadzenia zajęć, np. „dyskusja” (np. *analiza dyskursu publicznego; wiedza o współczesnej polszczyźnie; seminarium magisterskie (I); główne nurty kultury światowej i polskiej XX i XXI wieku*) lub „przygotowanie projektu; burza mózgów, praca w grupach” (*kampanie PR*). Innym razem jest to również warunek zaliczenia zajęć, np. „udział w wyjściu grupowym na spektakl teatralny, koncert symfoniczny itd. udokumentowany biletem wstępu oraz złożeniem napisanej indywidualnie recenzji danego wydarzenia kulturalnego” (*wprowadzenie do studiów wyższych/życie kulturalne miasta i regionu*). Zdarza się też, że dla wszystkich założonych efektów uczenia się zaplanowano te same sposoby weryfikacji stopnia ich osiągnięcia, przy czym są to efekty należące do trzech kategorii, np. „aktywność w trakcie zajęć; projekt” (*technologia informacyjna*), „egzamin – ustny, opisowy, testowy i inne” – (*psychologia*

społeczna; prawo autorskie), „egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne; praca pisemna” (*komunikacja w Internecie*); „test końcowy” (*biologiczne uwarunkowania zachowań*); „obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta, praca pisemna, test zaliczeniowy po ukończeniu cyklu wykładów” (*stylistyka dziennikarska*; dotyczą pięciu z sześciu efektów uczenia się). Niektóre, często stosowane w sylabusach sposoby weryfikacji, są określone w sposób niejasny, nie pozwalający stwierdzić, o jaki konkretnie sposób weryfikacji będzie chodziło, czy który zostanie przez wykładowcę zastosowany: „egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne” (np. *komunikacja w internecie; prawo autorskie; psychologia społeczna; mity i religie świata* – tu dodatkowo podano „kolokwium”). Z powyższych względów stosowane metody weryfikacji i oceny osiąganych przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, w tym sposoby z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, częściowo zapewniają skuteczną weryfikację osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się i mogą po części służyć sprawdzeniu stopnia przygotowania do prowadzenia przez studentów działalności naukowej. Rekomenduje się dostosowanie metod weryfikacji i oceny osiąganych przez studentów efektów uczenia się do efektów uczenia się, w tym – zwłaszcza oceny stopnia opanowania języka obcego na II stopniu na poziomie B2+.

Analiza prac dyplomowych - licencjackich i magisterskich, potwierdza przestrzeganie ogólnych procedur dyplomowania i weryfikowania efektów uczenia się zawartych w sylabusie. Ze względu na tematykę, prace te w całości odpowiadają specyfice kształcenia na ocenianym kierunku studiów, mieszcząc się w zakresie dyscypliny wiodącej, czyli *językoznawstwa*, w znikomym zakresie w obrębie *nauki o komunikowaniu i mediach*, zaś prace licencjackie w ogóle nie mieszczą się w problematyce *nauk o polityce i administracji*, do których w 10% przyporządkowano pierwszy stopień studiów. Zarazem treść i metodologia tych prac łączy się w niektórych przypadkach z kształceniem językoznawczym, a nie w zakresie dziennikarskim, przez co nie można uznać ich pełnej zgodności z założonymi efektami uczenia się. Nie wszystkie prace spełniają też wymogi stawiane pracom dyplomowym na danym poziomie kształcenia: niekiedy jest to brak odniesienia do jakiegokolwiek metodologii, innym razem – nieaktualna literatura, innym razem – niedostatki redakcyjne i językowe, jeszcze innym – nierzetelność w oznaczaniu materiału analitycznego. Oceny w wielu przypadkach zostały też zawyżone. W przypadku prac broniących w 2020 roku nie podano informacji o sposobie przeprowadzenia egzaminu dyplomowego (stacjonarnie/zdalnie). Regulamin studiów wskazuje oceny stosowane w Uczelni, nie są one średnią ocen, tylko oceną, podczas gdy w protokołach błędnie zamiast oceny z egzaminu dyplomowego zapisano średnią z ocen z poszczególnych pytań, wobec czego rekomenduje się weryfikację sposobu naliczania oceny z egzaminu dyplomowego. Na podkreślenie i jednoznaczną krytykę zasługuje funkcjonujący w Uczelni wzór recenzji prac dyplomowych (2019 i 2020; tzw. karta oceny pracy dyplomowej), który uniemożliwia wykorzystanie narzędzia, którym jest recenzja ekspercka do pracy z dyplomantem – zerojedynkowe odpowiedzi tak/nie lub w pełni/zadowolająco/niedostatecznie/nie dotyczy w wypadku prac dyplomowych są niefunkcjonalne, nie pozwalają na przekazanie autorowi jakiegokolwiek merytorycznej informacji zwrotnej dotyczącej pracy. Sugerują też recenzentom – co widoczne w dokumentacji prac dyplomowych – zbyt zdawkowe, schematyczne, hasłowe i lapidarne informacje o pracy (np. nie są obowiązkowe ważne z punktu oceny pracy pola wymagające opisowego wyrażenia opinii), przez co taka formatka ogranicza możliwości recenzowania i dyskusji z pracami, które właśnie ze względu na swoją jakość wymagają merytorycznej i niezdawkowej oceny. Rekomenduje się zaprojektowanie i wdrożenie adekwatnych narzędzi wspomagających adekwatne recenzowanie prac końcowych. Kolejny problem, jaki ujawniła analiza przedłożonych recenzji, to incydentalne odnoszenie się w recenzji pracy licencjackiej nie do pracy, ale

do możliwości intelektualnych i poziomu wykształcenia autorki pracy, co ma znamiona nadużycia: „przy stosunkowo marnym poziomie wykształcenia erudycyjnego nie była w stanie formułować tez i opinii o większej wartości”. Rekomenduje się podjęcie działań monitorujących zdarzenia o charakterze nadużyć i nieodpowiedniego traktowania studentów przez pracowników UZ oraz zapobieganie podobnym sytuacjom w przyszłości.

Przegląd przykładowych, losowo wybranych prac etapowych, zaliczeniowych i egzaminacyjnych wskazuje na różnorodność ich form: testowe (za pośrednictwem Google Classroom), pokazy PowerPoint, krótsze wypowiedzi pisemne (do 1 strony), projekt – w postaci grupowego projektowania i budowania strony internetowej, wpisy publikowane na stronie internetowej i posty na Facebooku (jednorazowo przedstawiono zapisy wypowiedzi ustnych studentów, które co do formy i zasadności budzą jednak wątpliwość, gdyż mają wszystkie znamiona wypowiedzi pisemnych). Tematyka i treść tych prac jest w zdecydowanej większości przypadków zgodna z zapisami sylabusów. Również w zdecydowanej większości z nich wykładowcy przekazali studentom informacje o ocenie, jak też komentarze odnoszące się do konkretnych fragmentów prac oraz recenzje ze wskazaniem słabych i mocnych stron pracy. Zdarzają się incydentalnie sytuacje, gdy komentarze zwrotne w przeważającej części dotyczą języka i strony redakcyjnej, bez zwrócenia należytej uwagi na meritum. Niektóre oceny są też zawyżone. Generalnie, rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac etapowych i projektów są dostosowane do zaplanowanych efektów uczenia się, jak też mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunku jest przypisany (nie można stwierdzić udowodnienia przez prace etapowe I stopnia odniesienia do *nauk o polityce i administracji*, do których kierunku na tym stopniu został przyporządkowany).

Osiągane przez studentów efekty uczenia się są monitorowane przez biuro karier UZ, które prowadzi badania i zbiera opinie na temat kompetencji absolwentów UZ, co architektom programu studiów i koncepcji kształcenia pozwala bliżej poznać i lepiej zrozumieć związki zachodzące między treściami programów kształcenia, procesem studiowania, efektami uczenia się oraz przebiegiem i rezultatami karier zawodowych absolwentów. Wyniki są publikowane na stronie biura (od 2013 do 2020 roku). Nie mówią one nic konkretnego o losach absolwentów ocenianego kierunku studiów, gdyż metodyka raportu przewiduje całościowe traktowanie absolwentów kierunków humanistycznych. Uczelnia podkreśla, że studenci są autorami i współautorami publikacji popularnych, biorą udział w projektach społecznych, popularyzatorsko-edukacyjnych (zwłaszcza z udziałem szkół, u boku wykładowców UZ). Studenci są autorami tekstów w dwóch tomach, z których jeden stanowi zbiór reportaży (Mozaika faktów. Reportaże literackie, red. dr K. Gieba, 2019) oraz zbiór rozmów z dziennikarzami regionu (Źródła informacji dziennikarskiej w regionie. Tom 3, red. dr K. Rostkowska-Bieszczanik, 2018, druk 2020), jednakże nie są to dowody działalności naukowo-badawczej studentów. Nie wykazano zatem działalności badawczej studentów i prac naukowych ich autorstwa, dlatego zaleca się aktywizację i włączenie studentów do działań badawczych i prac publikacji naukowych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów. Opublikowana na stronie internetowej Uczelni sylwetka absolwenta np. I stopnia ocenianego kierunku jest identyczna z sylwetką absolwenta kierunku filologia polska oraz literatura popularna i kreacja światów gier, co pokazuje, że informacje przekazywane studentom nie są jednoznaczne i utrudniają wybór kierunku studiów. Opisując warunki rekrutacji nie uwzględniono informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.

System weryfikacji efektów uczenia się po części umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są częściowo zorientowane na studenta, umożliwiając uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz po części motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, pozwalając na sprawdzenie i ocenę większości efektów uczenia się, z pominięciem przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Prace etapowe i egzaminacyjne, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja nie potwierdzają osiągnięcia efektów uczenia się.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących braku działalności badawczej studentów, publikowania przez nich prac naukowych oraz niewłączania studentów przez wykładowców do działalności badawczej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się zaprojektowanie i wdrożenie działań służących włączeniu studentów do działalności badawczej oraz prowadzeniu przez studentów działalności badawczej i publikowaniu przez nich prac naukowych.
2. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższego zalecenia.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Kadra nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia ze studentami kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna to 6 profesorów tytularnych, 16 doktorów habilitowanych i 10 doktorów zatrudnionych w Instytucie Filologii Polskiej na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Zielonogórskiego. Dodatkowo zajęcia prowadzą nauczyciele akademicy przypisani do innych jednostek organizacyjnych uczelni: z Instytutu Historii, z Wydziału Nauk Społecznych (Instytut Nauk Politologicznych i Administracji) oraz Wydziału Prawa i Administracji, zajęcia z zakresu wychowania fizycznego oraz lektoratów obsadzone są przez pracowników odpowiednich jednostek merytorycznych działających w uczelni. Z racji zakresu przedmiotowego i efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku zajęcia i grupy zajęć prowadzą zatrudnieni w formie umów-zleceń czynni dziennikarze pracujący w zakresie dziennikarstwa społecznego i obywatelskiego, śledczego i interwencyjnego, sportowego, prawno-ekonomicznego, radiowego i internetowego.

Zatrudnieni do prowadzenia zajęć na kierunku nauczyciele akademicy w swojej pracy naukowej reprezentują dyscypliny *językoznawstwo*, *nauki o komunikacji społecznej i mediach* oraz *nauki o polityce i administracji*. Uczelnia deklaruje, że dorobek naukowy pracowników w latach 2004-2020 to 40 monografii, ponad 360 rozdziałów w monografiach oraz ponad 100 artykułów w czasopismach z list punktowanych ówczesnego Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (obecnie Ministerstwa Edukacji i Nauki).

Znaczna część nauczycieli akademickich realizuje pensa i inne zobowiązania dydaktyczne w Uczelni na więcej niż jednym kierunku studiów. Nie można więc uznać, że całościowy przedstawiony wyżej sumarycznie dorobek można przypisać do kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna. W wykazie kadrowym znajdują się poza nauczycielami akademickimi deklarującymi dyscyplinę *językoznawstwo* oraz dyscyplinę *nauki o polityce i administracji* (co odzwierciedla przypisanie kierunku do dyscyplin, ale nie odzwierciedla układu i treści sformułowanych dla kierunku efektów uczenia się) także nauczyciele akademicy, którzy deklarują inne dyscypliny. Wskazany dorobek jest w większości merytorycznie związany z dyscypliną *językoznawstwo* (*językoznawstwo polonistyczne*), *literaturoznawstwo* (przede wszystkim historia literatury w tym w znacznym stopniu historia literatury epok dawnych oraz XIX wieku, teoria literatury, estetyka literacka, literatura dla dzieci i młodzieży, literatura w kształceniu polonistycznym) co nie ma odzwierciedlenia w koncepcji kierunku, sylwetce absolwenta oraz przede wszystkim zaplanowanych dla kierunku efektach uczenia się i do powyższych nie przystaje. Tak więc nie wszyscy nauczyciele akademicy i inne osoby prowadzące zajęcia na kierunku posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy lub doświadczenie praktyczne umożliwiające dokonywanie poprawnej obsady zajęć, w tym nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych.

Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia ze studentami kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna wykazują doświadczenie w kontaktach międzynarodowych i dydaktyce prowadzonej na kierunkach polonistycznych lub szerzej slawistycznych w uczelniach zagranicznych (Narodowy Uniwersytet im. Iwana Franki we Lwowie, Uniwersytet im. Mateja Beli w Banskiej Bystrzy, Uniwersytet w Hradcu Kralovem, Uniwersytet w Poczdamie, Uniwersytet im. Iwana Franki

w Żytomierzu, Uniwersytet im. Tarasa Szewczenki w Kijowie). Uwagę zwraca lokalność i skoncentrowanie na współpracy z uczelniami ukraińskimi. Jest ona warta zaznaczenia, jeśli odnosi się do wsparcia naukowo-dydaktycznego świadczonego dla przyszłych kadr i badaczy systemu medialnego, który w wyraźny sposób odbiega od standardów dziennikarstwa otwartego i wolnego. Słabością opisywanej przez Uczelnię współpracy w zakresie obszaru badań nad dziennikarstwem i mediami jest w zasadzie niewystępująca współpraca z ośrodkami akademickimi krajów, których systemy medialne charakteryzuje się jako liberalne, demokracji deliberatywnej oraz partycypacji społecznej.

Tylko dwie wykładowczynie kierunku pracujące jako nauczyciele akademicy zatrudnieni w Uczelni na umowie o pracę wykazują doświadczenie (dawne lub aktualnie realizowane) w praktyce medialnej. Jest to bardzo wyraźna słabość. Uczelnia zatrudnia do prowadzenia zajęć specjalistycznych i warsztatowych z dziennikarstwa praktyków z rynku pracy, niemniej rekomenduje się, by w większym stopniu zabezpieczyć własne kadry do prowadzenia zajęć i – w przyszłości - badań w dziedzinie *nauk o komunikacji społecznej i mediach*. Uczelnia nie wskazuje żadnych planów rozwojowych w zakresie kadry prowadzącej zajęcia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna tj. planowego rozwoju kadry w kierunku problematyki zogniskowanej w dyscyplinie nauk o komunikacji społecznej i mediach. Nie istnieją także plany zatrudnienia w zakresie dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach lub badaczy zajmujących się tematyką medialną, choć reprezentujących inne dyscypliny.

Niektórzy pracownicy badawczo-dydaktyczni wiążą swoją aktywność badawczą i publikacyjną z animowaniem aktywności studenckiej w tym zakresie, jakim są badania dotyczące komunikacji medialnej, sami przygotowują materiały dydaktyczne do zajęć związanych z dziennikarstwem i komunikacją społeczną. Silna reprezentacja pracowników publikujących w dyscyplinie *językoznawstwo* owocuje licznymi materiałami i wynikami badań w zakresie języka mediów, stylistyki wypowiedzi dziennikarskiej i kultury języka, etyki komunikacji. Jest to wycinek pola badawczego dotyczącego nauk o komunikacji społecznej i mediach. Badania są adekwatne do przypisania kierunku do dyscyplin naukowych, ale nie wypełniają zarówno zaplanowanych dla kierunku efektów uczenia się, jak i opisanych w koncepcji kształcenia na kierunku wiedzy, kompetencji i umiejętności, w które ma być wyposażony absolwent. Nie pozwalają także włączać studentów kierunku prowadzonego na profilu ogólnoakademickim do badań naukowych adekwatnych do zaplanowanych dla kierunku efektów uczenia się.

Uczelnia wykazała dwa projekty realizowane w zakresie nauczania języka polskiego jako obcego jako przypisane do kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna. Zostały one określone jako "projekty unijne". Dane źródłowe o tych projektach mówią, że były one finansowane z budżetu województwa lubuskiego i zostały pozyskane przez Zielonogórskie Towarzystwo Edukacyjne. Projekty te miały więc ograniczony status i zasięg, a ich realizacja nie miała dziennikarskiego, medioznawczego ani komunikacyjnego charakteru (w rozumieniu *nauk o komunikacji społecznej i mediach* i sformułowanych dla kierunku efektów uczenia się) tylko dydaktycznych charakter i była związana z zakresem aktywności metodycznej nauczania języka polskiego jako obcego.

Studenci w niewielkim stopniu biorą udział w aktywności pozauczelnianej związanej z realizowaną pod opieką nauczycieli akademickich kierunku działalnością publikacyjną. W 2018 r. ukazał się zbiór tekstów "Mozaika faktów. Reportaże studentów Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Zielonogórskiego".

Zarówno ta publikacja, jak i planowana kolejna, która jest owocem pracy podczas zajęć z zakresu twórczego pisanie, mają jednak charakter praktyczny, nie zawierają komponentu badawczego. W związku z tym, że aktywności te są związane z zajęciami realizowanymi w ramach mieszanych co do składu studentów specjalności dla kilku kierunków, a studenci kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna nie otrzymują w ich ramach specyficznych dla swoich kompetencji i wiedzy zadań. Publikacje te nie wykazują właściwych dla koncepcji kształcenia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna wartości.

Nauczyciele akademicy nie włączają studentów kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna do badań z zakresu *nauk o komunikacji społecznej i mediach* i innych pokrewnych tematycznie i metodologicznie, także z *językoznawstwa*, do którego jako dyscypliny wiodącej kierunek jest przypisany.

Obsada zajęć na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna jest transparentna. Część nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku nie legitymuje się odpowiednimi publikacjami naukowymi, które pozwalałyby uznać obsadę zajęć za trafną. Rekomenduje się staranne przestrzeganie w obsadzie zajęć odniesienia do aktualnego dorobku badawczego potwierdzonego publikacjami naukowymi. Szczegółowy wykaz zajęć, dla których obsada jest niewłaściwa - wraz z uzupełnieniem - znajduje się w załączniku nr 4.

Uczelnia wskazuje na rozwój kadry badawczo-dydaktycznej. Wskazane aktywności odnoszą się do zakresu innego niż pożądane dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna (np. podnoszenie kwalifikacji przez udział w podyplomowych studiach nauczania języka polskiego jako obcego). Wskazany przez Uczelnię rozwój kadry tylko częściowo związany jest z prowadzonym kierunkiem. Nauczyciele akademicy, którzy uzyskali tytuł profesora, uzyskali go w dyscyplinie *literaturoznawstwo*, która nie jest dyscypliną wykazaną dla kierunku, a także nie znajduje się w opisanych dla kierunku efektach uczelnia się. Spośród wskazanych doktorów, którzy w ostatnich latach uzyskali stopień doktora habilitowanego, jedna osoba zajmuje się tematyką związaną z *językoznawczymi badaniami mediów*, jedna formalnie z *naukami o komunikacji społecznej i mediach* (choć i tu tematyka studiów bibliologicznych nad modlitewnikami XIX-wiecznymi w sposób jednoznaczny odbiega od sformułowanych dla kierunku efektów uczenia się i przyjętej koncepcji kształcenia na kierunkach dziennikarstwo i komunikacja społeczna), dwie to habilitanci w zakresie dyscypliny *literaturoznawstwo*, jedna w zakresie *językoznawstwa*, ale specjalnością jest historia języka. Na trzy wskazane rozprawy doktorskie tylko jedna jest związana z tematyką adekwatną do kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna w odniesieniu do efektów uczenia się i koncepcji kształcenia. Dwóch pozostałych nie można za takowe uznać (dotyczą studiów nad literaturą regionalną i literaturą polskiego oświecenia).

Uczelnia monitoruje jakość prowadzonych zajęć dydaktycznych, wykorzystując narzędzia ewaluacyjne takie jak ankieta elektroniczna. Wnioski z ewaluacji zajęć dokonywanej przez studentów i ich wyniki są brane pod uwagę podczas oceny okresowej pracowników. Uczelnia wskazuje, że w początkowym okresie po zatrudnieniu prowadzony jest nadzór hospitacyjny nad młodym pracownikiem nauki. Uczelnia nie stosuje narzędzia, jakim jest hospitacja zajęć, do stałego i systemowego monitorowania jakości dydaktyki w zakresie prowadzonych przez nauczycieli akademickich zajęć dydaktycznych. Stałe monitorowanie realizacji zajęć dydaktycznych w formie hospitacji nie dotyczy pracowników o dłuższym stażu pracy oraz współpracowników z rynku pracy, którzy prowadzą zajęcia zlecone.

Nauczyciele akademicki i inne osoby prowadzące zajęcia nie są stale oceniani przez inne osoby pod kątem prawidłowości prowadzonych zajęć. Uczelnia prowadzi działania ewaluacji zajęć przez studentów w formie, która dla ocenianego kierunku jest nieskuteczna. Zbiorcze raporty, które opracowywane są na poziomie ogólnouczelnianym mają zbyt ogólną perspektywę. Nie tylko zbierają i uśredniają dane dla całych wydziałów (bez rozróżnienia na poszczególne kierunki), ale też nie wskazują poza średnimi danymi statystycznymi udzielanych odpowiedzi wyrażonych skalą liczbową żadnych merytorycznych wniosków, wskazań czy podpowiedzi, które mogłyby zostać zastosowane dla kierunku. Pracy z danymi stale prowadzonego, wystandaryzowanego i monitorowanego systemu ewaluacji zajęć i nauczycieli akademickich nie prowadzi się dla ocenianego kierunku, co uwidoczniły także napotymane podczas hospitacji zajęć przez zespół oceniający słabości dydaktyczne prowadzących i inne zdarzenia opisane w raporcie.

Nauczyciele akademicki otrzymali oraz stale otrzymują wsparcie techniczne i sprzętowe w odniesieniu do realizacji zajęć z wykorzystaniem technologii komunikowania na odległość. Uczelnia nie oferuje jednak stałego wsparcia o charakterze metodycznym, które pozwalałoby doskonalić ofertę zajęć prowadzonych zdalnie, znajdować rozwiązania koncepcyjne, które wychodziłyby naprzeciw okolicznościom pandemicznym z jednej strony, oczekiwaniom studentów z drugiej, a merytorycznym właściwościom zajęciom specyficznym dla kierunku np. technicznych i warsztatowych z wykorzystaniem sprzętu specjalistycznej z trzeciej. Uczelnia nie prowadzi dla kierunku specyficznego monitoringu jakości zajęć zdalnych, ich organizacji, przebiegu i jakości merytorycznej, a co za tym idzie nie prowadzi w tym zakresie działań pro jakościowych. Sytuacja ta nie sprzyja stabilizacji i rozwojowi kadry specyficznej dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna, nie kreuje warunków do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych i wszechstronnego doskonalenia się pod względem realizowanych zajęć oraz w obszarze właściwym dla kierunku studiów dziennikarstwo i komunikacja społeczna.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje kadry dydaktycznej prowadzącej zajęcia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna nie w pełni odpowiadają potrzebom dydaktycznym, koncepcji kształcenia oraz efektom uczenia się sformułowanym dla kierunku, zajęć i grup zajęć oferowanych na kierunku. Efekty uczenia się zostały sformułowane w gruncie rzeczy jako realizujące merytorycznie obszar dyscypliny *nauki o komunikacji społecznej i mediach*. Potencjał kadrowy, kompetencje i doświadczenie kadry jest w największej mierze adekwatne do dyscypliny *językoznawstwo*, która jest wiodąca dla kierunku, ale nie znajduje pokrycia w efektach uczenia się, koncepcji kształcenia i sylwetce absolwenta. Sformułowane efekty, komunikacja o kierunku studiów - w kontekście rekrutacji na studia, sylwetki absolwenta oraz perspektyw zatrudnienia – bardzo wyraźnie eksponuje praktyczne konteksty przygotowania do wykonywania zawodów dziennikarza i innych służb komunikacji profesjonalnej w sferze publicznej. Nauczyciele akademicki zatrudnieni w Uczelni i prowadzący zajęcia na kierunku w nielicznych przypadkach legitymują się doświadczeniem i praktyką w zawodach medialnych, poleganie na praktykach z rynku pracy tę lukę częściowo wypełnia, ale skutkuje tym, że studenci nie są przygotowywani i włączani do prowadzonych w zakresie *nauk o komunikacji i mediach* oraz

językoznawstwa ukierunkowanego na zagadnienia komunikacji medialnej i społecznej badań, co powinno cechować koncepcję studiów realizowanych na profilu ogólnoakademickim. Dla kierunku nie zostały sformułowane i nie podlegają cyklicznej ocenie kryteria związane z ewaluacją zajęć i wsparciem metodycznym, które miałyby walory projakościowe. Nauczyciele akademicki otrzymują odpowiednie wsparcie techniczne oraz merytoryczne związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem technik komunikacji na odległość. Nie otrzymują wsparcia dotyczącego metodyk nauczania na odległość oraz wsparcia w zakresie prowadzenia zajęć specyficznych dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna. Dla niektórych zajęć zidentyfikowana została nieprawidłowa obsada.

Propozycja oceny kryterium jako spełnione częściowo wynika z:

1. nie w pełni odpowiadających potrzebom dydaktycznym dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna kompetencjom, doświadczeniu i kwalifikacjom kadry dydaktycznej;
2. braku sformułowanych, specyficznych dla kierunku działań projakościowych w zakresie rozwoju kadry dydaktycznej;
3. braku wsparcia nauczycieli akademickich w zakresie rozwoju umiejętności i kompetencji dydaktycznych odpowiadających specyfice kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna;
4. braku oceniania nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia na kierunku pod względem wykonywania obowiązków wynikających z kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się dokonać korekty zajęć błędnie obsadzonych przez nauczycieli akademickich, w których dorobku nie ma odpowiednich i aktualnych publikacji poświadczających kompetencje do prowadzenia wyszczególnionych zajęć.
2. Zaleca się wzmocnić zespół nauczycieli akademickich o osobę legitymującą się dorobkiem w zakresie *nauk o komunikacji społecznej i mediach* w odniesieniu do badań nad systemami medialnymi, teorią medioznawstwa, metodologią *nauk o komunikacji społecznej i mediach*.
3. Zaleca się zapewnić wykorzystanie wniosków z realizacji stałych i powtarzalnych procedur ewaluacji zajęć dydaktycznych w odniesieniu do nauczycieli akademickich realizujących zajęcia na kierunku w sposób właściwy i skuteczny dla ocenianego kierunku studiów.
4. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Zielonogórskiego dysponuje salami wykładowymi, salami ćwiczeniowymi i seminaryjnymi, które są przeznaczone zajęciom prowadzonym na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna. Sale są wyposażone w sprzęt multimedialny oraz tablice multimedialne, dodatkowo w dyspozycji IFP pozostaje 14 stacjonarnych zestawów komputerowych,

5 rzutników multimedialnych oraz 9 laptopów. Zajęcia prowadzone ze studentami dziennikarstwa i komunikacji społecznej przez pracowników Instytutu Nauk Politycznych i Administracji mają przypisane 6 sal dydaktycznych.

Zajęcia projektowe takie jak projektowanie stron internetowych i grafika komputerowa prowadzone są w salach pracowni technologii informacyjno-komunikacyjnych Instytutu Pedagogiki. Uczelnia nie przedstawiła danych umożliwiających stwierdzenie czy sprzęt i oprogramowanie pozostające w dyspozycji Instytutu Pedagogiki są adekwatne i wystarczające do prowadzenia zajęć na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna i czy odpowiadają specyfice prowadzonych zajęć pod względem parametrów i właściwych licencji.

Pod opieką nauczyciela akademickiego studenci kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna mają dostęp do pomieszczeń redakcyjnych mediów Uniwersytetu Zielonogórskiego. Redakcja ma do dyspozycji 9 sal wyposażonych w sprzęt techniczny, umożliwiający montaż, edycję i obróbkę dźwięku i obrazu, emisję programu radiowego i telewizyjnego kanałami mediów internetowych. Infrastruktura dydaktyczna i biblioteczna oraz zasady korzystania z niej są zgodne z obowiązującymi przepisami BHP.

Uniwersytet Zielonogórski umożliwia studentom dostęp do bezpłatnej bezprzewodowej sieci internetowej, kilkadziesiąt stanowisk komputerowych w Bibliotece UZ. Uczelnia deklaruje, że zapewniony jest dostęp do sieci bezprzewodowej oraz dostęp do pomieszczeń i infrastruktury poza godzinami zajęć w celu realizacji projektów i innych aktywności twórczych studentów kierunku.

W celu prowadzenia zajęć z wykorzystaniem narzędzi komunikowania na odległość zostały w Uczelni przygotowane narzędzia wsparcia. Są one jednak ograniczone do wsparcia systemowego dotyczącego podstawowych funkcjonalności proponowanych narzędzi: logowania, zakładania kont, pracy w class-roomach rozumianej jako komunikowanie ze studentami przy użyciu narzędzi do komunikacji zdalnej. Uczelnia nie prowadzi stałego wsparcia metodycznego, które pozwalałoby nie tylko wykorzystywać narzędzia do prowadzenia zajęć w czasie rzeczywistym, ale też pokazywało, uczyło i podpowiadało nowe metodyki nauczania zdalnego.

Studenci z niepełnosprawnością ruchu mogą dotrzeć na wszystkie zajęcia dzięki systemowi wsparcia architektonicznego. Budynek są dostosowane do ich potrzeb, zamontowano odpowiednie podjazdy, a komunikacja między piętrami odbywa się za pomocą systemu wind. Na parkingach wydzielono odpowiednio miejsca dla pojazdów osób z niepełnosprawnością ruchu. W części pomieszczeń zamontowano pętle indukcyjne.

Biblioteka UZ została wybudowana jako obiekt bez barier. Do budynku prowadzą podjazdy dla wózków, drzwi otwierają się automatycznie, pomiędzy poziomami znajdują się windy, a każdy z poziomów jest bezprogowy. W bibliotece funkcjonuje system specjalnych oznaczeń książek i pomieszczeń dla studentów niewidzących i niedowidzących. Pomoc osobom z niepełnosprawnościami przy obsłudze zamówień zapewnia także przeszkolony w tym celu personel.

Biblioteka posiada otwarte kolekcje dziedzinowe z wolnym dostępem do zbiorów oraz: kabiny do pracy indywidualnej (10), pokoje pracy zespołowej (3), pracownię multimedialną do 30 osób, pracownię komputerową dla 20 osób, salę szkoleniową dla 30 osób, salę dydaktyczną dla 30 osób, specjalistyczne

czytelnie (muzyczna, prasy, zbiorów specjalnych), specjalistyczne agendy (Regionalny Ośrodek Informacji Normalizacyjnej i Patentowej, Dział Informacji Naukowej i SKEP – System Komputerowej Ewidencji Publikacji, Zielonogórska Biblioteka Cyfrowa), salę katalogową z dostępem do OPACA WWW, wypożyczalnię miejscową i międzybiblioteczną.

Zbiory biblioteczne z zakresu dziennikarstwa i komunikacji społecznej oraz dziedzin pokrewnych liczą ok. 16 tys. książek, 138 tytułów czasopism w wersji drukowanej oraz 13 baz danych z zakresu nauk społecznych i humanistycznych (EBSCO Academic Research Source eBooks, EBSCO Academic Search Ultimate, EBSCO Newspaper Source, Cambridge University Press, Oxford Journals kolekcja Humanities, JSTOR Arts & Science, JSTOR Language & Literature, PROQUEST – Social Sciences Journals, Elsevier – Science Direct, SpringerLink, Wiley Online Library, a także System Informacji Prawnej Wydawnictwa C.H.BECK, System Informacji Prawnej Wolters Kluwer). Do dyspozycji są też bazy bibliometryczne Web of Science i Scopus. Czytelnicy mogą skorzystać z kilkunastu tysięcy dokumentów elektronicznych zgromadzonych w zasobach sieciowych biblioteki ze wskazanej specjalności. Lista czasopism, które odpowiadają kierunkowi obejmuje ponad 130 tytułów.

Zbiory biblioteczne są zgodne co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego z potrzebami procesu nauczania i uczenia się na kierunku. Umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć. Rekomenduje się ścisłą współpracę kierownictwa kierunku z przedstawicielami biblioteki, by w formie zwrotnej wykazać przez Uczelnię zasoby piśmiennicze i źródłowe znalazły odpowiednie miejsce w sylabusach zajęć i były wykorzystywane do realizacji zajęć.

Uczelnia prowadzi stały monitoring zasobów materialnych, infrastruktury oraz zasobów bibliotecznych zarówno na poziomie ogólnouczelnianym, jak i w Instytucie Filologii Polskiej. Wyniki tych działań są wykorzystywane w bieżącym planowaniu zakupów sprzętu i inwestycji infrastrukturalnych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Interesariuszami zewnętrznymi kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna są dobrani według klucza profesji dziennikarskich reprezentanci mediów lokalnych i regionalnych, związani z Zieloną Górą lub wężej z mediami funkcjonującymi wewnątrz Uczelni (co samo w sobie zmienia ich status z reprezentantów otoczenia społeczno-gospodarczego na interesariuszy wewnętrznych). Ponieważ kierunek studiów jest przypisany do *językoznawstwa* jako dyscypliny wiodącej, taki zakres współpracy z otoczeniem zewnętrznym można uznać za poprawny, niemniej wskazuje on na niekonsekwencje Uczelni, która ignoruje fakt, że kierunek dziennikarstwo i komunikacja społeczna oraz sformułowane dla niego efekty uczenia się odnoszą się przede wszystkim do dyscypliny *nauki o komunikacji społecznej i mediach*. Uczelnia współpracuje także z regionalnymi urzędami władzy samorządowej i administracji publicznej, co znajduje uzasadnienie w przypisaniu kierunku do dyscypliny *nauki o polityce i administracji* (m.in. współpraca z urzędem statystycznym). Współpraca ta i przypisanie do dyscypliny nie znajdują odzwierciedlenia ani w efektach uczenia się sformułowanych dla kierunku, ani w sylwetce absolwenta, ani w sylabusach zajęć i koncepcji kształcenia.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w niewielkim stopniu jest związana z systemem oświaty ponadpodstawowej i ogranicza się do organizacji wojewódzkiego etapu olimpiady wiedzy o mediach. Uczelnia w odniesieniu do kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna nie wykorzystuje synergii oddziaływania prowadzonych kierunków pedagogicznych i prężnego ośrodka edukacji medialnej i technologii medialnych w edukacji.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest prowadzona okazjonalnie. Ogranicza się do indywidualnych, niesystemowych i nieregularnych konsultacji jednego z nauczycieli akademickich podczas konstruowania koncepcji studiów drugiego stopnia dziennikarstwa i komunikacji społecznej. Uczelnia nie zorganizowała żadnej formy stałej, systematycznej, przyjmującej różnorodne formy współpracy. Do czasu zniesienia praktyk zawodowych na kierunku niektóre instytucje medialne były docelowo miejscami realizacji praktyk zawodowych dla studentów kierunku. Uczelnia najpierw zdecydowała o realizacji praktyk zawodowych we własnym zakresie – w uczelnianym radiu, wycofując się ze współpracy z instytucjami medialnymi w zakresie organizowania miejsc praktyk, konfrontowania wiedzy, kompetencji i umiejętności studentów-praktykantów z oczekiwaniami rynku zewnętrznego, jego dynamiki i zmienności, następnie praktyki na kierunku zniósła. Uczelnia nie prowadzi współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w sposób, który byłby odpowiedni dla kierunku studiów. Mimo posadowienia kierunku na profilu ogólnoakademickim Uczelnia bardzo wyraźnie wskazuje na praktyczność przygotowania do pracy w mediach różnych typów, walory praktyczności wyraźnie

podkreśla. Nie potrafi jednak w taki sposób współpracować z reprezentantami otoczenia społeczno-gospodarczego lub znaleźć takich interesariuszy zewnętrznych, by zorganizować dla studentów satysfakcjonujące i merytorycznie właściwe miejsca praktyk zawodowych. Realizacja zajęć o charakterze warsztatowym w Uczelni czy w uczelnianych mediach, nawet pod okiem praktyków zawodu, nie może wypełnić oczekiwania na przygotowanie absolwenta w pełni pod względem wiedzy, kompetencji i umiejętności, jakie są potrzebne na rynku pracy w zawodach dziennikarskich i innych służb profesjonalnej komunikacji w sferze publicznej. Uzyskanie efektów uczenia się dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna wymaga otwartości, mobilności, podejmowania aktywności praktycznej w mediach i innych instytucjach komunikowania profesjonalnego, które są adekwatne dla profilu kompetencyjnego i warsztatowego poszczególnych studentów. Ograniczenie się do wąskiego zaplecza mediów regionalnych i skupienie na praktyce w mediach uczelnianych jest niezgodne z zaplanowanymi dla kierunku efektami uczenia się, sylwetką absolwenta i oczekiwaniami rynku pracy w zawodach profesjonalnej komunikacji publicznej. Zniesienie praktyk zawodowych uwypukla problem, jakim jest brak właściwych i skutecznych w podnoszeniu jakości studiów na kierunku relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Interesariusze zewnętrzni nie biorą udziału w konstruowaniu, weryfikowaniu i korygowaniu programu studiów, nie mają systemowego i zinstytucjonalizowanego wpływu na ofertę kształcenia, koncepcję programową kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna. Nie są w żaden sposób angażowani do dyskusji środowiskowej o charakterze projakościowym, nie stanowią grupy merytorycznego wsparcia praktycznego dla kierunku, dla którego związek z dynamicznie zmieniającym się zapotrzebowaniem profesjonalnym jest kluczem do jakościowego sukcesu.

Uczelnia nie prowadzi działań adekwatnych dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Decyzja o zniesieniu praktyk zawodowych dla kierunku została przez Uczelnię podjęta w związku z wyrażanym przez studentów niezadowoleniem z oferty i jakości praktyk zawodowych. Nie przeprowadzono żadnych działań kontrolnych, koncepcyjnych, projakościowych i naprawczych, które zweryfikowałyby ofertę instytucji praktykodawców, merytoryczne przygotowanie do prowadzenia praktyk, możliwości organizacyjne i inne. Uczelnia nie prowadzi systematycznej weryfikacji także z tego powodu, że nie istnieje żadne formalne ciało ani nie prowadzi się stałych i regularnych form współpracy z instytucjonalnie rozumianymi podmiotami rynku mediów i innych instytucji komunikacji publicznej, które byłyby odpowiednio dla specyfiki kierunku dobrane i animowane.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna nie prowadzi się systematycznej i właściwej dla specyfiki kierunku współpracy z szerokim gronem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Współpraca ta ogranicza się do pojedynczych reprezentantów mediów, a także do mediów wewnątrzuczelnianych, które nie stanowią ogniwa sieci otoczenia społeczno-gospodarczego. Uczelnia nie prowadzi stałej i systematycznej współpracy z reprezentantami otoczenia społeczno-gospodarczego, którego efekty miałyby odzwierciedlenie w kształtowaniu oferty programowej,

koncepcji kształcenia, uwzględniały potrzeby rynku pracy. Interesariusze zewnętrzni są częściowo źle dobrani, gdyż ich profil nie uwzględnia specyfiki efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku (zasadniczo odnoszących się do dyscypliny *nauki o komunikacji społecznej mediach*), odnosząc się do dyscyplinowego przypisania kierunku, które nie odnajduje odzwierciedlenia w efektach uczenia się, koncepcji kierunku oraz sylwetce absolwenta. Reprezentanci otoczenia społeczno-gospodarczego nie biorą udziału w monitorowaniu realizacji programu, koncepcji kształcenia na kierunku oraz nie mają wpływu na zmianę oferty kształcenia oraz programu studiów. Nie są także prowadzone okresowe przeglądy doboru instytucji współpracujących, samej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, jej skuteczności i adekwatności do specyfiki kierunku studiów.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z:

1. braku systematycznej i sformalizowanej współpracy z reprezentantami otoczenia społeczno-gospodarczego;
2. złym doбором interesariuszy, nieuwzględniającym poprawnie sformułowanych efektów uczenia się i przypisania kierunku do dyscyplin naukowych;
3. braku wpływu interesariuszy zewnętrznych na koncepcję kierunku studiów, zmian w ofercie kształcenia i programie studiów;
4. braku refleksji nad koncepcją i możliwym zaangażowaniem reprezentantów otoczenia społeczno-gospodarczego w działania projakościowe.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się dokonanie właściwego i odpowiedniego dla specyfiki kierunku doboru interesariuszy zewnętrznych
2. Zaleca się współpracę z reprezentantami otoczenia społeczno-gospodarczego odpowiednio sformalizować i usystematyzować.
3. Zaleca się zapewnić realny wpływ reprezentantom otoczenia społeczno-gospodarczego na koncepcję kształcenia, program studiów, jego realizację i doskonalenie poprzez przyjęcie właściwych dla kierunku i jego specyfiki form współpracy.
4. Zaleca się podjąć działania naprawcze zapobiegające występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Proces umiędzynarodowienia studiów opiera się w głównej mierze na oferowanym w Uczelni zgodnym z wymaganiami prawa kształceniu w zakresie języków obcych. Uczelnia odpowiednio do stopnia studiów zapewnia lektoraty języków obcych (angielskiego lub niemieckiego) na poziomie Europejskiego Systemu Kształcenia Językowego B2 dla studiów 1 stopnia i B2+ dla studiów drugiego stopnia. Na studiach drugiego stopnia Uczelnia zapewnia jedynie 30 godzin zajęć lektoratu,

rekomenduje się zwiększenie wymiaru godzin lektoratu do 60 godzin. Ponadto Uczelnia wprowadza inne elementy kształcenia językowego: *translatorium tekstów specjalistycznych* oraz *komunikacja międzynarodowa a język*. W wypadku pierwszego z nich Uczelnia błędnie określa zakres merytoryczny ćwiczeń, utożsamiając teksty medialne (informacyjne i publicystyczne w języku angielskim lub niemieckim) z tekstami specjalistycznymi. Umieszcza także te zajęcia na pierwszym stopniu studiów. Logiczna i z korzyścią dla jakości studiów byłaby realizacja tego typu zajęć na drugim stopniu studiów, zarówno z powodu wyższej kompetencji językowej ogólnej studentów, jak i powinności włączania ich w badania naukowe, a co za tym idzie korzystania w praktyce z wielojęzycznych źródeł specjalistycznych dotyczących dziennikarstwa i dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach.

Uczelnia angażuje studentów w spotkania z uczestnikami programu wymiany międzynarodowej, którzy realizują studia na kierunkach prowadzonych przez Uniwersytet Zielonogórski. Są to zdarzenia okazjonalne i związane z kontekstem glottodydaktycznym, co dla studentów kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna nie znajduje odzwierciedlenia w koncepcji kształcenia, która nie jest nastawiona na kształcenie umiejętności i kompetencji komunikacyjnych w języku polskim w konfrontacji z osobami, dla których język polski jest językiem drugim.

Uczelniane centrum kształcenia językowego zapewnia możliwość podnoszenia kwalifikacji językowych nauczycieli akademickich.

Umieędzynarodowienie kierunku co do mobilności akademickiej studentów i nauczycieli akademickich, a także co do współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi, jest bardzo niskie, a sposoby jego podnoszenia niewystarczające. Uczelnia dysponuje tylko dwiema umowami z uczelniami zagranicznymi dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna: Uniwersytetem im. Masaryka w Brnie (Czechy) i Uniwersytetem im. Iwana Franki w Żytomierzu (Ukraina). Żaden z prowadzących na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna nauczycieli akademickich nie wykazuje w swoich publikacjach dorobku badawczego związanego z systemami medialnymi Europy Środkowo-Wschodniej, systemem medialnym Czech bądź Ukrainy. Oferta kształcenia językowego na kierunku także nie jest powiązana z obszarem językowym bohemistycznym lub wschodniosłowiańskim. Nauczyciele akademicy legitymują się niewielką i regionalnie ograniczoną mobilnością (Poczdami, Lwów, Banská Bystrzyca).

Z wymiany międzynarodowej skorzystały dotąd 2 studentki kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna co wskazuje, że mobilność wymaga znacznego wzmożenia. W warunkach pandemicznych Uczelnia nie wprowadziła żadnych ofert związanych z mobilnością zdalną zarówno dla nauczycieli akademickich, jak i dla studentów.

Wykładowcy zagraniczni, zarówno przed pandemią, jak i w czasie jej trwania, nie biorą udziału (fizycznie bądź zdalnie) w prowadzeniu dydaktyki na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna.

Uczelnia nie prowadzi monitoringu stopnia i mechanizmów pobudzania umieędzynarodowienia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna Uczelnia nawiązała i sformalizowała współpracę z dwiema uczelniami zagranicznymi (Czechy, Ukraina), nie wiążąc tej współpracy z zainteresowaniami badawczymi nauczycieli akademickich ani możliwościami językowymi i zainteresowaniami cywilizacyjnymi studentów poprzez ofertę kształcenia w językach obcych.

Mobilność nauczycieli akademickich ma charakter ograniczony, regionalny, nie pokrywa się z prowadzonymi przez nich badaniami naukowymi ani nie skutkuje nawiązaniem i rozwojem relacji o charakterze naukowym i wymiany kadr: dla kierunku nie zorganizowano nigdy wizyty nauczyciela akademickiego z uczelni zagranicznej jako wykładowcy. Uczelnia nie prowadzi dla kierunku współpracy bilateralnej z uczelniami zagranicznymi.

Mobilność studentów ma charakter śladowy. Uczelnia jej nie pobudza ani nie monitoruje.

Ocena kryterium spełnione częściowo wynika z:

1. braku powiązania aktywności międzynarodowej z badaniami, zainteresowaniami oraz kompetencjami kadry nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna;
2. braku powiązania oferty mobilności międzynarodowej z kompetencjami, zainteresowaniami i możliwościami komunikacyjnymi studentów kierunku;
3. braku współpracy bilateralnej lub innej formy mobilności zapewniającej studentom kierunku możliwość uczestniczenia w zajęciach prowadzonych przez wizytujących uczelnie nauczycieli akademickich z ośrodków zagranicznych;
4. braku działania w zakresie aktywizacji mobilności studentów oraz organizacji mobilności zdalnej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się zwiększenie i zróżnicowanie oferty partnerskich w ramach wymian studenckich i współpracy bilateralnej.
2. Zaleca się przygotowanie i wdrożenie oferty mobilności zdalnej zarówno w odniesieniu do nauczycieli akademickich, jak i studentów.
3. Zaleca się opracowanie i wdrożenie mechanizmów kontrolnych właściwych i skutecznych w podnoszeniu stopnia umiędzynarodowienia na kierunku.
4. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów w procesie nauczania jest właściwe. Wsparcie ma charakter kompleksowy i dający możliwość efektywnego realizowania toku studiów. Współpraca studentów i nauczycieli akademickich jest prawidłowa. Docenia się również doświadczenie oraz praktyczną wiedzę prowadzących, którzy mają umiejętność i chęć jej przekazania. Uczelnia z zasady efektywnie wykorzystuje posiadane narzędzia do realizacji celów postawionych w kwestii wsparcia studentów w procesie nauczania. Kształcenie zdalne w Instytucie Filologii Polskiej przebiega sprawnie i terminowo. Studenci zostali odpowiednio przeszkoleni do uczestnictwa zajęć. Nauka przebiega w wyznaczonych przez Uczelnię terminach. Studenci w trakcie kształcenia zdalnego mają możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych, została ona przystosowana do obecnie panującej sytuacji pandemicznej. Studenci mają możliwość zgłaszania swojego zapotrzebowania na książki, które następnie są im dostarczane drogą elektroniczną.

Instytut Filologii Polskiej na Wydziale Humanistycznym UZ angażuje się w rozwój przedsiębiorczości i zwiększanie szans studentów na rynku pracy. Na Uczelni pracuje wielu praktyków, dzięki czemu studenci mają możliwość zapoznania się ze specyfiką zawodu dziennikarza i konfrontacji dużego doświadczenia swoich prowadzących ze swoimi oczekiwaniami i wątpliwościami dotyczącymi przyszłej pracy zawodowej. Podczas spotkania ze studentami pojawiły się głosy dotyczące poziomu praktyczności prowadzonych zajęć. Studenci jednogłośnie zwrócili uwagę na potrzebę nastawienia kształcenia na stronę praktyczną, przygotowującą jak najlepiej do pracy zawodowej dziennikarza.

Instytut Filologii Polskiej UZ dostosowuje w sposób prawidłowy proces uczenia dla wszystkich grup studentów. Procedury przewidują możliwość ubiegania się o indywidualny program studiów, które pomogą studentom łączyć życie prywatne, zawodowe oraz naukę w IFP. Wykładowcy na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna dostosowują terminy zaliczeń oraz formę zajęć pod studentów, którzy zgłaszają taką potrzebę. Uczelnia szeroko wspiera studentów z niepełnosprawnościami, baza dydaktyczna jest dostosowana do nauki i realizacji programu studiów oraz życia akademickiego dla wszystkich studentów. Wykładowcy przygotowują materiały dydaktyczne w przypadku niemożności korzystania z materiałów przygotowanych w sposób tradycyjny. Budynek Uczelni jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością, a ich dostęp do wszystkich form nauczania jest nieograniczony. Rektor powołał pełnomocnika ds. osób z niepełnosprawnością oraz pełnomocnika ds. dostępności, których zadaniem jest pomoc oraz dostosowanie możliwości do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami oraz koordynacja wsparcia studentów w procesie dydaktycznym. Uczelnia dodatkowo posiada fundusz wsparcia osób z niepełnosprawnością, który uzupełniany jest dotacją z Ministerstwa Edukacji i Nauki. W Uczelni prowadzone jest również centrum wsparcia osób z niepełnosprawnościami, gdzie osoby zainteresowane mają możliwość konsultacji z psychologiem, socjoterapeutą, logopedą oraz terapeutą uzależnień. W UZ funkcjonuje również rada studentów niepełnosprawnych.

Problemy wynikające z procesu kształcenia rozwiązuje się w niesformalizowany i nie ma do tego powołanej konkretnej procedury. Studenci o swoich problemach oraz skargach mogą poinformować opiekuna roku, który reprezentuje ich interesy. Studenci o procesie rozpatrywania skarg i wniosków

informowani są podczas spotkań organizacyjnych w I semestrze I i II stopnia studiów. Instytut Filologii Polskiej jest otwarty na głos studentów, dzięki czemu sytuacje problemowe rozwiązywane są na bieżąco. Mimo braku zgłoszeń o problemach wynikających z programu studiów rekomenduje się wdrożenie procedury składania skarg i wniosków oraz udostępnienie jej w dostępnym dla studentów miejscu. Takie działania pozwoli przygotować się na sytuację problemowe, które mogą pojawić się w przyszłości. Na straży praw studentów stoi również samorząd studencki, który jest ustawowym reprezentantem całej społeczności studenckiej. Studenci mają możliwość zaskarżenia swojej oceny końcowej z zajęć w e-indeksie (opcja złożenia reklamacji). Uczelnia powołała rzecznika dyscyplinarnego nauczycieli oraz rzecznika dyscyplinarnego studentów.

Uczelnia oraz Wydział Humanistyczny nie posiadają procedury przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy. Rektor powołał pełnomocnika ds. równego traktowania, jednak do tej pory stanowisko to pozostaje nieobsadzone. W Uniwersytecie Zielonogórskim funkcjonuje regulamin przeciwdziałania mobbingowi, dotyczy on jednak wyłącznie relacji pracownik-pracodawca. Brakuje informowania o postępowaniu i możliwościach rozwiązania problemów w przypadku udziału studenta w konkretnej zgłoszonej sprawie oraz działań edukacyjnych. Podczas jednych z hospitowanych zajęć zespół oceniający spotkał się z przejawem nieodpowiedniego zachowania prowadzącego. Prowadzący wspomina swoją studentkę, o której mówi "wyżej nerek nie podskoczy" oraz że nie dawał jej poważniejszych zadań. Opowiadał również o wyobrażeniach kandydatki na współpracownicę. Wspominał o różnicach intelektualnych studentów kobiet i mężczyzn. Pojawiały się również zwroty "pochwalę się paniom", następnie przedstawiany był model zatrudniania magistrantek z naciskiem na płęć żeńską. Wykładowca informuje również studentów podczas zajęć, że nie ma przełożonych. Sytuacja tego rodzaju jest niewłaściwa, zaś jej wystąpienie wskazuje, że brakuje odpowiednich procedur monitorujących prowadzenie zajęć.

Uczelnia sprawnie przeszła w tryb nauczania na odległość wiosną 2020 roku. Studenci oraz pracownicy Uczelni zostali przeszkoleni z korzystania z programów wykorzystywanych do edukacji zdalnej. Zajęcia odbywają się terminowo, a ich jakość ocenia się za wystarczającą i stwarzającą warunki do kontynuacji kształcenia w okresie pandemii. Konsultacje z nauczycielami akademickimi również przeniosły się do świata wirtualnego, organizowane są cyklicznie w wyznaczonych terminach. Taka organizacja konsultacji przebiega w sposób sprawny.

Dla studentów Uniwersytetu Zielonogórskiego przewiduje się dostęp do stypendium socjalnego, zapomogi, stypendium dla osób z niepełnosprawnością oraz stypendium naukowego. W ramach pomocy socjalnej jest również możliwość ubiegania się o zwolnienie z opłat za kształcenie i powtarzanie semestru. Studenci mają swobodny dostęp do wszelkich informacji dotyczących stypendiów i zapomóg (informacje przekazywane na zajęciach, w budynku Uczelni, na stronie internetowej).

Wybitni studenci UZ mogą ubiegać się o stypendium naukowe przyznane przez rektora Uczelni. Studenci mają prawo ubiegać się również o indywidualny program studiów oraz mają możliwość uczestnictwa w indywidualnych konsultacjach. UZ umożliwia wymiany naukowe na poziomie międzynarodowym i krajowym. Uczelnia bierze udział w programie Erasmus+, MOST.

Studenci mogą liczyć na wsparcie w sprawach związanych z tokiem studiów oraz w kontekście wyzwań i pytań dotyczących przyszłej pracy zawodowej studentów. Mimo to działalność biura karier oraz doradców zawodowych nie jest dostrzegana przez środowisko studenckie. Rekomenduje się zwiększenie - w odpowiedniej formie – informacji przekazywanej studentom na temat działalności biura karier. Studenci mają możliwość zapoznania się ze specyfiką pracy dziennikarskiej w mediach akademickich, w których również odbywają się zajęcia praktyczne.

Studenci wskazują na duże wsparcie i zaangażowanie dziekanatu w pomoc w sprawach organizacyjnych. Studenci mogą zgłosić się do władz Instytutu i Wydziału oraz biur podległych z wnioskiem o pomoc w szerokim zakresie. Studenci wskazują na duże zaangażowanie zastępcy dyrektora ds. kształcenia, który w sposób szczególny doceniają. Studenci dzięki opiekunom roczników oraz kadrze administracyjnej mogą bezproblemowo realizować program studiów i uczestniczyć w zajęciach. Należy również docenić zaangażowanie biur w pomoc na przestawienie się na tryb kształcenia zdalnego. Efektywność pracy w tym trybie jest dobra, większość spraw rozwiązywana jest na bieżąco.

Samorząd studencki funkcjonuje wyłącznie na poziomie uczelnianym, co ogranicza kontakt studentów kierunku z jego reprezentantami. Studenci Wydziału Humanistycznego nie mają swojego przedstawiciela w składzie parlamentu studentów. Samorząd otrzymuje wystarczające wsparcie w swojej działalności i aktywności. Studenci zasiadają w senacie w liczbie 6 osób, wśród nich nie ma jednak przedstawiciela Wydziału Humanistycznego.

System wsparcia studentów w procesie uczenia się jest cyklicznie monitorowany za pomocą ankiet ewaluacyjnych, które studenci mają możliwość cyklicznie uzupełniać - jest to ankieta zadowolenia z warunków studiowania wprowadzona w 2020 roku. Studenci podczas ewaluacji pytani są o kwestie związane z infrastrukturą, takie jak warunki lokalowe, wyposażenie sal oraz laboratoriów oraz wyposażenia specjalistycznego. Studenci oceniają również obsługę administracyjną, prace dziekanatu oraz sekretariatów instytutów. Pytania dotyczą godzin prac dziekanatu, punktualności pracowników, stosunku wobec studentów oraz sprawności obsługi studentów. Studenci wypowiadają się w ankietach również na temat działalności biblioteki oraz dostępności do informacji i poziomu umiędzynarodowienia. Studenci w każdym temacie mają możliwość swobodnej wypowiedzi. Ankiety po każdym okresie ewaluacji są podsumowywane i analizowane przez uczelniany zespół ds. doskonalenia jakości kształcenia oraz udostępniane na stronie internetowej. W ramach systemu monitorowania Uczelnia zauważyła, że brak zaangażowania studentów w proces kształtowania programów studiów oraz ich ewentualnej zmiany. Studenci Instytutu Filologii Polskiej nie należą również do rad odpowiedzialnych za sprawy programowe funkcjonujących w poszczególnych Instytutach UZ. W obecnym stanie studenci dziennikarstwa i komunikacji społecznej nie mają bezpośredniego wpływu na decyzje podejmowane przez Uczelnię w sprawie programów studiów i ich ewentualnej zmiany.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Na kierunku dziennikarstwo i komunikacja wsparcie studentów w procesie uczenia się ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy. Wydział oraz Instytut podejmują potrzebne inicjatywy w celu zapewnienia studentom odpowiednich warunków do realizacji kształcenia. Jednostki takie jak biuro karier oraz pełnomocnik ds. osób z niepełnosprawnością stale działają na rzecz dostępności oraz w zakresie niwelowania przeszkód wynikających z utrudnionej sytuacji studentów. Kompetencje kadry wspierającej proces nauczania odpowiadają wyzwaniom i potrzebom studentów, uwzględniając obecną sytuację pandemiczną. Biura, działają sprawnie i efektywnie, a studenci mają dostęp do pomocy. Studenci mogą starać się o stypendium socjalne, naukowe oraz zapomogę. Regulamin świadczeń dla studentów przewiduje również stypendium dla studentów z niepełnosprawnościami.

Uczelnia stale monitoruje i ewoluuje system jakości kształcenia, jednak studenci nie mają wpływu na kreowanie i zmiany w programie kształcenia. Głos studentów kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna nie zawsze brany jest pod uwagę. Studenci dziennikarstwa i komunikacji społecznej nie mają swojej reprezentacji w samorządzie studenckim. Wydziałowe Rady ds. Kształcenia w swoim składzie posiadają tylko jednego studenta, co ogranicza głos studentów poszczególnych kierunków. Studenci nie biorą udziału w procesie doskonalenia jakości kształcenia. Uczelnia nie prowadzi również działań informacyjnych w zakresie przeciwdziałaniu dyskryminacji i mobbingowi wobec studentów. Mimo powołania funkcji pełnomocnika rektora ds. równego traktowania nie powstała do tej pory procedura jego funkcjonowania oraz procedowania zgłaszanych spraw. Studenci nie mają określonej jasnej procedury składania skarg i wniosków. Mogą korzystać z pomocy opiekunów oraz dyrektora Instytutu Filologii Polskiej ds. kształcenia, którego pracę na rzecz wsparcia studentów ocenia się bardzo dobrze.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. braku udziału studentów w procesie doskonalenia jakości kształcenia, co wewnętrzna komisja zajmująca się ewaluacją Jakości Kształcenia zauważa od co najmniej 2017 roku;
2. braku informowania i edukowania studentów w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się włączenie przedstawicieli studentów do prac rad odpowiedzialnych za sprawy programowe w jednostkach organizacyjnych Uczelni w celu umożliwienia studentom opiniowania zmian w nowych programach studiów.
2. Zaleca się wdrożenie procedury przeciwdziałania mobbingowi, przemocy i dyskryminacji wobec studentów UZ, z uwzględnieniem całości procesu i systemu rozpatrywania konkretnych przypadków. Należy również uwzględnić możliwości działania systemu podczas kształcenia zdalnego.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

W Uniwersytecie Zielonogórskim publiczny dostęp do informacji zapewniany jest głównie poprzez stronę internetową. Strona główna jest czytelna oraz intuicyjna. Uzupełniana i aktualizowana jest na bieżąco i skrupulatnie. Treści na stronie internetowej są rozmieszczone w sposób logiczny i przystępny. Strona internetowa jest wydzielona na podstrony, posiada zakładki, dzięki którym student, pracownik lub interesariusz nie ma problemu z odnalezieniem jednego z poszukiwanego elementu. Osoby z niepełnosprawnością mają możliwość powiększenia czcionki zapisów na stronie. Strona główna UZ nie spełnia jednak w pełni standardów ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (dz. U. 2019, poz 848). Obecnie trwają prace nad stworzeniem nowej strony internetowej, która sprosta wszelkim wymaganiom. Publikacja nowej strony internetowej planowana jest na październik 2021 roku. Strona internetowa dostępna jest również w języku angielskim, dzięki czemu zagraniczni studenci i zagraniczni interesariusze mogą zapoznać się z treścią i funkcjonowaniem UZ. Strona główna nie jest przetłumaczona w całości. Brakuje zakładki dotyczącej absolwentów, pracowników oraz komunikatów dotyczących SARS-COV-2 oraz informacji dotyczących współpracy z przemysłem. Rekomenduje się poprawienie czytelności strony głównej w języku angielskim podczas prac nad nową stroną internetową. Dodatkowo rekomenduje się przetłumaczenie stron w całości na język angielski.

Ze strony głównej istnieje możliwość przeniesienia się na stronę Wydziału Humanistycznego, na której znajduje się program studiów, organizacja roku akademickiego oraz ogłoszenia. Ponadto studenci korzystają z platformy SylabUZ, gdzie dostępna jest informacja o kierunkach studiów, opisy i katalogi. Uczelnię wdrożyła również system e-indeks, który powstał w celu ułatwienia i zwiększenia dostępności do ocen zdobytych przez studentów UZ oraz do recenzji ich prac dyplomowych.

Strona główna daje możliwość zapoznania się z efektami uczenia się i programami studiów. Wszystkie te informacje znajdują się w zakładce „studenci”. W zakładce znajdują się podzakładki takie jak: programy studiów, regulamin studiów, efekty uczenia się, punkty ECTS, Erasmus+, Samorząd Studencki, Samorząd Doktorancki i informacje dotyczące kół naukowych. Studenci mają również nieograniczony dostęp do sylabusów poszczególnych zajęć.

Na stronie głównej Uczelni znajduje się odnośnik do BIP, gdzie są publikowane wszelkie nowe i obecne akty prawne, które funkcjonują w Uniwersytecie Zielonogórskim. Na stronie głównej znajduje się również dobrze wyeksponowana zakładka „rekrutacja”, jednak na niej istnieją podstrony wyłącznie o rekrutacji do szkoły doktorskiej, na studia podyplomowe i kursy doszkalające. Informację na temat rekrutacji znajdują się na innej stronie, do której przenosi użytkownika kliknięcie na podstronę „rekrutacja”.

Na stronie internetowej znajdują się informacje dotyczące aktywności studenckich oraz informacje o organizacjach studenckich oraz kołach naukowych. Tradycja Uczelni wskazuje na organizację spotkań informacyjnych, które odbywają się w poszczególnych instytutach. Tak też funkcjonuje to w Instytucie Filologii Polskiej. Ponadto realizowane są zajęcia, które mają na celu objaśnienie funkcjonowania studentów w Uczelni oraz umiejętności pozyskiwania informacji o działalności Uczelni.

Uczelnia przygotowuje również corocznie przewodnik dla studentów, których objaśnia umiejscowienie konkretnych, najczęściej poszukiwanych informacji.

Uczelnia prowadzi profile w kanałach social media (np. Facebook – systematycznie uzupełniany i obserwowany przez ponad 10 000 osób). Uczelnia prowadzi swój profil na Instagramie, który obserwuje ponad 1200 osób. Taką aktywność ocenić należy bardzo dobrze, jest to dostosowanie się do oczekiwań młodszego pokolenia studentów.

Studenci mają możliwość oceny polityki informacyjnej poprzez cykliczne elektroniczne ankiety ewaluacyjne (istnieje pole do odpowiedzi otwartych). W 2019 roku większość kategorii ocenianych w ankietach otrzymała powyżej 4,0 średniej w 5 stopniowej skali. Dostęp do ankiet następuje za pomocą indywidualnych kodów, co zapewnia anonimowość badań. System ankiet zadowolenia warunków studiowania został wprowadzony w 2020 roku, stąd ocena jakości jego funkcjonowania będzie możliwa po zakończeniu całego cyklu ankiet.

Lp.	Zapewnienie informacji na stronach internetowych	TAK/NIE
1.	Sylwetka absolwenta (cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów zatrudnienia/branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia).	TAK
2.	Przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe	TAK
3.	Zasady rekrutacji	TAK
4.	Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym	TAK
5.	Zasady uznawania efektów uczenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym	TAK
6.	Kierunkowe efekty uczenia się	TAK
7.	Aktualne programy studiów	TAK
8.	Sylabusy	TAK
9.	Kompletność sylabusów	TAK
10.	Zasady przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych	TAK

11.	Zasady dyplomowania (kryteria merytoryczne)	TAK
12.	Erasmus	TAK
13.	Most	TAK
14.	Informacje o wykładowcach (w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu)	TAK
15.	Harmonogram zajęć	TAK
16.	Regulamin studiów	TAK
17.	Pomoc materialna i sprawy bytowe	TAK
18.	Informacje dla studentów niepełnosprawnych	TAK
19.	Biuro Karier	TAK
20.	Dane dotyczące losów zawodowych absolwentów	TAK
21.	Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia (w tym o wyniki ankietyzacji studentów).	TAK

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Polityka informacyjna realizowana w UZ jest systematycznie i kompleksowo. Wszystkie grupy interesariuszy mają dostęp do informacji na stronie internetowej i BIP, który również jest umiejscowiony na stronie internetowej. Strona internetowa Instytutu Filologii Polskiej zawiera informacje, które bezpośrednio są związane z jego funkcjonowaniem tj. programy studiów prowadzonych kierunków, plany zajęć, strukturę organizacyjną, dokumenty do pobrania. Biuletyn Informacji Publicznej jest dostępny dla wszystkich i jest na bieżąco aktualizowany. Dostrzega się jednak brak pełnego tłumaczenia strony internetowej Wydziału Humanistycznego i Instytutu Filologii Polskiej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna został w ramach instytutu Filologii Polskiej powołany w sposób formalny zarówno opiekun kierunku, jak i zespół o charakterze rady programowej. Nie opracowano i nie realizuje się jednak w odniesieniu do kierunku odpowiednich i skutecznych zakresów kompetencji tych osób i ciał kolegialnych. Nie mają one umocowania, które pozwalałoby na systemowy ogląd programu studiów, refleksji nad celami i koncepcją kształcenia, a także reagowania w sytuacjach pojawiających się istotnych wyzwań merytorycznych.

W pracach koncepcyjnych prowadzonych przed powołaniem drugiego stopnia studiów kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna brali w sposób systemowy udział nauczyciele akademicki, w sposób niesystemowy studenci oraz okazjonalnie reprezentanci otoczenia społeczno-gospodarczego. Dla bieżącej weryfikacji programu studiów i jego stałego doskonalenia nie prowadzi się systematycznej i właściwej dla kierunku współpracy ze studentami oraz z interesariuszami zewnętrznymi. Głos studentów, jeśli się pojawia, ma charakter interwencyjny i doraźny, skutkuje punktowymi działaniami reaktywnymi ze strony kierownictwa kierunku, co nie ma walorów działania systemowego i projakościowego.

Sytuacja pandemiczna i przeniesienie nauczania w tryb zdalny w odniesieniu do kierunku nie skutkowało podjęciem działań związanych z systemowym namysłem nad sytuacją dydaktyczną i możliwościami realizacji zajęć. Program studiów jest realizowany zdalnie, co ma negatywny wpływ na jakość kształcenia w zakresie zajęć warsztatowych w tym z wykorzystaniem sprzętu i technologii. Uczelnia nie podjęła żadnych działań systemowych, które by temu zaradziły. Uczelnia nie umożliwia wszystkim studentom równego dostępu do realizacji tego typu zajęć.

Uczelnia nie wprowadziła żadnych korekt lub zmian związanych ze sposobami, narzędziami i metodyką pracy w odniesieniu do kształcenia z wykorzystaniem urządzeń do komunikowania na odległość.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Jak zostało wykazane w raporcie powyżej szczególne wątpliwości pod tym względem budzą: koncepcja specjalności w ramach kierunku oraz sposoby realizacji kształcenia na specjalnościach oraz kryteria przyjęć kandydatów na studia drugiego stopnia i skutki prowadzonej przez Uczelnię rekrutacji. W odniesieniu do koncepcji specjalności Uczelnia nie informuje kandydatów na studia o tym, że specjalności oferowane są nie w ramach kierunku, ale w ramach prowadzonych w Instytucie Filologii Polskiej kierunków studiów (trzech na studiach pierwszego stopnia oraz dwóch

na studiach drugiego stopnia). Jest to o tyle istotne, że kandydat na studia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna zakłada - błędnie - że wybrana przez niego specjalność pozwoli mu na sprecyzowanie i udoskonalenie swojego warsztatu w ramach studiowanego kierunku, który będzie dla niego bazowo fundamentem kształcenia. W zamian otrzymuje niespecyficzne i niezwiązane ze studiowanym kierunkiem studiów dodatkowe zajęcia i grupy zajęć, które nie stanowią procesu specjalizacji, a więc zawężającego się i profesjonalnie wyprofilowanego komponentu wybranego z efektów uczenia się właściwych dla studiowanego kierunku studiów. W odniesieniu do kryteriów przyjęć na studia drugiego stopnia Uczelnia nie wprowadziła żadnego mechanizmu selektywnej oceny kompetencji kandydatów, którzy są absolwentami innych niż dziennikarstwo i komunikacja społeczna kierunków studiów pierwszego stopnia. Oferuje kształcenie wspólne dla wszystkich studentów - absolwentów studiów z dziedziny nauk humanistycznych i dziedziny nauk społecznych. Uczelnia nie sprawdza w procesie rekrutacji rzeczywistych kompetencji wejściowych, nie oferuje także zajęć uzupełniających lub zmodyfikowanych uwzględniających potrzeby studentów, którzy wcześniej nie mieli do czynienia z zagadnieniami z obszaru dyscypliny nauk o komunikacji społecznej i mediach, dla której zostały w głównej mierze sformułowane efekty uczenia się. Część treści programowych powtarza się podczas wspólnych dla wszystkich studentów zajęć na drugim stopniu studiów ze szkodą dla studentów, którzy realizowali je na pierwszym stopniu studiów.

Uczelnia nie prowadzi dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna stałej, pełnej i systemowej analizy zgodności efektów uczenia się, koncepcji kształcenia oraz metod kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, a także wewnątrznie z wymaganiami, jakie stawia się kierunkom realizowanym na profilu ogólnoakademickim. Dla kierunku nie wypracowano i nie wdrożono specyficznych i właściwych narzędzi weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zniesiono praktyki zawodowe na wniosek niezadowolonej i zniechęconej ich ofertą i koncepcją części studentów, nie przeprowadzając w tym zakresie żadnych badań, dyskusji, nie wdrażając żadnych działań naprawczych.

W okolicznościach pandemicznych Uczelnia nie podjęła żadnych działań związanych z weryfikacją i wsparciem dla realizacji zajęć o charakterze warsztatowym z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania oraz koniecznością fizycznej obecności studentów w salach (zajęcia warsztatowe radiowe, telewizyjne i dotyczące projektowania graficznego – co do ostatniego Uczelnia nie podjęła żadnych działań względem oceny konieczności wyposażenia studentów w licencje oprogramowania specjalistycznego).

Uczelnia prowadzi dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna fragmentaryczne, wyrywkowe i nieskuteczne działania w zakresie systematycznej oceny programu. Uczelnia nie monitoruje niepowodzeń studentów, nie bada ich przyczyn, mimo że poziom retencji na kierunku budzi niepokój. Informacje zwrotne od studentów co do satysfakcji ze studiów mają charakter interwencyjny i skutkują reaktywnymi działaniami ze strony Uczelni takimi jak usunięcie z oferty zajęć, które wzbudziły protesty studentów czy usunięcie praktyk zawodowych z programu studiów. Nie prowadzi się także systematycznego przeglądu prac etapowych i ich jakości, rzetelności wykonania i samodzielności, co skutkuje akceptacją i wysokimi ocenami prac noszących znamiona plagiatów. Nie prowadzi się stałego przeglądu i kontroli jakości procesu dyplomowania, co skutkuje lapidarnymi lub niestosownie sformułowanymi recenzjami prac dyplomowych.

Uczelnia nie wykorzystuje dla działań projakościowych takich narzędzi, które byłyby właściwe dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna i skutkowałyby wsparciem prowadzenia zajęć warsztatowych, szczególnie z udziałem prowadzących, którzy są praktykami zawodów medialnych. Nie wykorzystuje się także procedur, które w sposób skuteczny chroniłyby studentów w sytuacjach, gdy podczas zajęć dochodzi do sytuacji niepożądanych, noszących znamiona mobbingu, niedozwolonej presji lub przemocy symbolicznej.

Studenci i interesariusze zewnętrzni nie biorą udziału w stałym monitoringu oferty programowej, jej rozwoju i kształtowaniu. Studenci nie są także reprezentowani w odpowiednich radach programowych dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna.

Jakość kształcenia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie. Ostatnia ocena dotycząca jednostki miała miejsce w 2015 roku i była powtórna oceną instytucjonalną (po ocenie z roku 2013). Ponieważ w roku akademickim 2013/14 został powołany kierunek dziennikarstwo i komunikacja społeczna na studiach pierwszego stopnia, można przyjąć, że aktualna ocena jest dla kierunku pierwszą. W odniesieniu do Wydziału Humanistycznego podczas wizytacji w roku 2015 sformułowane zostały uwagi dotyczące zastrzeżeń związanych z funkcjonowaniem na poziomie Wydziału mechanizmów zapewniania jakości. Zwracano uwagę na znaczne opóźnienia we wdrażaniu na Wydziale ustaleń i procedur stosowanych na Uczelni, niewielki udział interesariuszy zewnętrznych w przygotowaniu i monitorowaniu oferty kształcenia oraz brak uregulowania statusu studentów jako interesariuszy wewnętrznych mających wpływ na monitorowanie i podnoszenie jakości kształcenia. Słabości te wyraźnie widoczne są w obecnej sytuacji kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna. Dotyczą tych samych kwestii, co problemy wypunktowane w roku 2015.

W odniesieniu do kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna nie przyjęto i nie stosuje się odpowiednich i właściwych narzędzi i metod działu projakościowych, które pozwoliłyby na skuteczną poprawę i doskonalenie systemu, co zostało wykazane powyżej zarówno w odniesieniu do uwag formułowanych podczas oceny zewnętrznej, jak i uwag i zaleceń formułowanych przez zespoły jakościowe działające na poziomie ogólnouczelnianym w Uniwersytecie Zielonogórskim.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Dla kierunku został powołany zespół odpowiadający za jakość kształcenia. Nie odpowiada on w pełni założeniom tego typu ciał, nie daje możliwości udziału i aktywnego wpływu na koncepcję kształcenia, program studiów i jego realizację studentom oraz reprezentantom otoczenia społeczno-gospodarczego. Uczelnia nie prowadzi stałego, systematycznego i skutecznego monitoringu jakości kształcenia dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna. Uczelnia nie wypracowała, a co za tym idzie nie stosuje, skutecznych narzędzi projakościowych, służących doskonaleniu oferty kierunkowej, programu studiów i jego realizacji, ograniczając się do działań wyłącznie reaktywnych.

Uczelnia nie wprowadziła skutecznych i właściwych dla kierunku mechanizmów oceny jakości prac etapowych, prac dyplomowych oraz zajęć, co powoduje poważne negatywne skutki uwidaczniające się w przedstawionych przez uczelnię materiałach i dokumentach oraz ujawnione w trakcie wizytacji (w tym hospitacji zajęć).

Uczelnia nie wdrożyła w pełni i nie monitoruje skuteczności funkcjonowania zmian w tych obszarach, w których zalecana była interwencja w raporcie po ocenie instytucjonalnej w roku 2013 oraz po powtórnej ocenie instytucjonalnej w roku 2015. Uczelnia dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna nie wprowadza zaleceń projakościowych rekomendowanych przez własne wewnętrzne jednostki odpowiedzialne za zapewnianie jakości kształcenia i formułowane w odpowiednich rekomendacjach i raportach.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z:

1. niepoprawnego działania zespołu odpowiadającego za jakość kształcenia na kierunku co do udziału w jego pracach reprezentantów studentów oraz reprezentantów otoczenia społeczno-gospodarczego;
2. braku stałego, systematycznego i skutecznego monitoringu jakości kształcenia na kierunku;
3. braku mechanizmów oceny jakości procesu dydaktycznego oraz procesu dyplomowania;
4. ignorowania wniosków z ocen Polskiej Komisji Akredytacyjnej oraz wewnętrznych rekomendacji jednostek odpowiedzialnych w Uczelni za zapewnianie jakości kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się powołanie odpowiedniego co do składu i kompetencji zespołu osób odpowiedzialnych za zapewnianie jakości kształcenia na kierunku, w tym w sposób odpowiedni uwzględnić w nim udział reprezentantów studentów.
2. Zaleca się podjęcia stałej, systematycznej i odpowiedniej dla specyfiki kierunku współpracy z reprezentantami otoczenia społeczno-gospodarczego.
3. Zaleca się opracowanie i wdrożenie procedury weryfikacji osiągania efektów uczenia się, w szczególności skutkującej kontrolą jakości prac etapowych, poprawności przebiegu procesu dyplomowania oraz jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych.
4. Zaleca się respektowanie zewnętrznych instytucjonalnych i wewnętrznych rekomendacji i zaleceń co do funkcjonowania polityki jakości właściwej dla kierunku studiów.
5. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegające występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania zaleceń.

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Zalecenie

Poprzednia wizytacja odbyła się w dniu 4 listopada 2015 roku i miała charakter powtórnej oceny instytucjonalnej.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Przewodniczący zespołu oceniającego

prof. dr hab. Igor Borkowski

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226).
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861, z późn. zm.);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218).
7. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.;
8. Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej, z późn. zm.

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego

Oświadczenie

Niniejszym oświadczam, iż nie pozostaję w żadnych zależnościach natury organizacyjnej, prawnej lub osobistej z jednostką prowadzącą oceniany kierunek, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do bezstronności formułowanych opinii i ocen w odniesieniu do ocenianego kierunku. Ponadto oświadczam, iż znane mi są przepisy Kodeksu Etyki, w zakresie wykonywanych zadań na rzecz Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

.....

(data, podpis)

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art.

68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz

aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

